

Takva

AYLIK DERGI
HAZİRAN 2021
S A Y I

07

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | FİYATI 13TL

Şevval
1442

EKSEN KAYMASI

BİLAL ÖZBUĞDAY

16 Sahih Akidenin Önemi
Ali Mücahit ORAKÇI

22 Ey İnsan! Kerim Rabbine
Karşı Seni Aldatan Nedir?
Salih BAĞIRGAN

26 Zalime Yardım
Erhan YILDIZ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillahirrahmanirrahim

Allah'a hamd, Rasulü'ne salat ve selam olsun.

Allah'ın (cc) yardımıyla 7. sayımızı sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Mutluyuz çünkü emek vererek çıkardığımız her sayının, bizleri hedeflerimize bir adım daha yaklaştırdığını düşünüyoruz.

Bu sayımızdaki kapak yazımız, her bir Müslüman için büyük önem taşıyan, hayattaki en büyük uğraşı olan İslam üzere sebat edebilmek üzerinedir. Bunun yanında günümüzde çok karşılaşmaya başladığımız, Müslüman birey ya da cemaatlerin İslam üzere olsalar da eksenlerinin değişmesine de değindik.

Akide bölümünde, sahih akide nedir ve önemi nedir? sorularını anlatırken, hadis bölümünde zulmü ve zalimi özet olarak sizlere aktarmaya çalıştık.

Peygamberimizin ölümünden hemen sonra oluşan Sakîfetu beni Saide ve Ali'nin (ra) Ebu Bekir'e (ra) biat etme hadiselerini tarihî hakikatler bölümünde; çocuklarımızın ve bizlerin teknoloji ile ilişkilerimizi gözden geçireceğimiz bağımlılık yazısını da çocuk gelişimi bölümünde bulabileceksiniz.

Allah'ın (cc) dergimizi, bizlere ve sizlere faydalı kılması dileğimizdir. Bizlere bu yolda görüş ve önerilerinizle destek olabiliriz.

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editor

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Ramazan Işlak

Yayın Türü
Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır

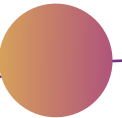
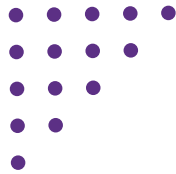
Teknik Hazırlık
Takva Medya

Dağıtım ve Satış Yeri
Fevzi Çakmak Mh. 10456. Sk.
NO:13 Karatay/KONYA
www.takvadergisi.org

Abonelik
0552 822 74 42

Baskı & Cilt
Güler Ofset
Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk. No:26
Karatay / KONYA - 0532 662 94 21
www.guleroftset.com
Setifika No: 49360

Dergi İçerisinde Yer Alan
Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

EKSEN KAYMASI

Bilal ÖZBUĞDAY

16

SAHİH AKİDENİN ÖNEMİ

Ali Mücahit ORAKÇI

22

EY İNSAN! KERİM RABBİNE KARŞI SENİ ALDATAN NEDİR?

Salih BAĞIRGAN

26

ZALİME YARDIM

Erhan YILDIZ

32

SAKİFETU BENÎ SÂİDEDE BİAT EDENLER

Mustafa YAKUPOĞLU

38

TAİF YOLCULUĞU

Bilal ÖZBUĞDAY

44

DİJİTAL BAĞIMLILIĞIN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Meryem HAFSA

48

KABIZLIK

Dr. Sina YAYLACI

52

BİLGİSAYARIN TARİHİ

Burak ERYILMAZ

56

15 BAŞLIKTA ZİLKADE AYI

Ebu Enes El-Halebî (Salih Bağırhan Tarafından Tercüme Edilmiştir.)

60

TAVSİYE KİTAP (İzzetli ve Korkusuzca Yaşamak)

Abdullah Talip

EKSEN KAYMASI

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Allah Teâla'ya iman etmek, O'nu birlemek, tevhid etmek çok önemli bir konudur. İnsanın cenneti ve cehennemi kazanma sebebi, dünyadaki yegâne amacıdır. Kaygılanması ve dertlenmesi gereken bir konudur. Ancak bundan daha önemlisi ise tevhid üzere, iman üzere sebat etmektir. Çünkü insan ömrü boyunca tevhid üzere yaşasa ancak ölümüne beş kala tevhidi yitirse, ayağı kaysa, kalbi dönse, ömrü boyunca üzerinde bulunduğu tevhidin semeresini alamayacaktır. Özellikle ahir zamanda iman üzere sebat etmek, iman üzere ölmek zorlaşacaktır.

Allah Teâla şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا
وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

**"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmek-
ten nasıl sakınmak gerekiyorsa, öylece
sakının ve siz ancak Müslümanlar olarak
ölün."**¹

İbni Mes'ûd'dan (ra) rivayet edildiği
üzere Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ يَكُونُ عُلَقَةً مِثْلَ
ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكًا بِأَرْبَعِ
كَلِمَاتٍ فَيُكْتَبُ عَمَلُهُ وَأَجَلُهُ وَرِزْقُهُ وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ، ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ
الرُّوحُ فَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا
إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ،
وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا
ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُ النَّارَ "

"Bize daima doğru söyleyen ve kendisi-
ne de doğru bildirilen Allah Rasulü (sav) şöyle
buyurdu: "Sizin birinizin yaratılışı kırk gün
anasının karnında toplanır. Sonra orada bir

o kadar zaman içinde asılı bir parça hâlini
alır. Sonra yine o kadar zaman içinde bir
çiğnem ete dönüşür. Sonra bir melek
gönderilir ve kendisine ruh üfürür. Melek,
dört kelime yani rızkını, ecelini, amelini şaki
ve said olduğunu yazmakla emrolunur.
Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a
yemin ederim ki, sizden biriniz Cennet
ehlinin ameli ile amel etmekte devam eder,
nihayet kendisi ile Cennet arasında bir
arşından başka mesafe kalmaz. Bu sırada
yazısı o kişinin önüne geçer de Cehennem
ehlinin ameli ile amel etmeye devam eder
ve Cehenneme girer. Ve yine sizden biriniz
Cehennem ehlinin ameli ile amel eder,
nihayet kendisi ile Cehennem arasında
ancak bir arşın mesafe kalır. Bu sırada
yazısı önüne geçer de Cennet ehlinin ameli
ile amel eder ve Cennete girer."²

Evet, kişinin iman etmesi, hidayet
bulması, sonra da bunun üzerine sebat
etmesi Allah Teâla'nın elindedir. İnsan bu
hidayet üzere düşünmeli ve tefekkür
etmelidir. Çünkü kendisinin neticesi, cehen-
nemi ya da cenneti elde etmesi bu hidaye-
tin sonucu ile doğru orantılıdır.

Şu gerçeğin üzerinde düşünmek
gereklidir. İşte Firavunun sihirbazları ya da
iman edip arkasından cihad ederek şehit
olan bir Habeşli köle... Bu kimseler bir vakit
namaz dahi kılmadan Rablerine kavuştular
ve cenneti elde ettiler. İmanlarının üzerin-
den sadece birkaç saat geçti ancak iman
üzere can verdiler. İnsanlar 60 -70 yıl tevhid
üzere bir hayat yaşayıp, ölümüne günler,
hatta saatler kala dinlerinden vazgeçebilir-
ler. Bu konuda hiçbir Ademoğlunun garanti-
si yoktur. İyi bir âlim olmak, iyi bir davetçi
olmak, iyi bir önder, lider olmanın hiçbir
önemi yoktur. İşte Firavunun sihirbazlarının
hali ortadır. Onlar sabahleyin evlerinden
Allah'ın ve Peygamberinin düşmanları
olarak çıkmışken, akşama varmadan
Rablerine şehit olarak vardılar.

¹ (3/Alî İmran 102)

² (Buhari,Müslim)

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ

"Sihirbazlar Firavuna geldiler. "Galip gelenler biz olursak mutlaka bize bir mükâfat vardır, değil mi?" dediler."³

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ

"Sihirbazlar ise secdeye kapandılar."⁴

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

"Alemlerin Rabbine iman ettik" dediler."⁵

Efendimiz (sav), Hayber kalelerinden birkaçını muhasara altına almıştı. Bu sırada, önüne davarlarını katmış birisinin İslam ordusuna doğru geldiği görüldü. Bu adam, Hayber Yahudilerinden birisinin, Habeşli bir kölesi idi. Davarlarını güder dururdu. Hayber kalelerinin kuşatıldığı sırada Yahudilerin silahlarına sarıldıklarını görünce "Ne yapmak istiyorsunuz?" diye sordu.

Yahudiler "Şu kendini nebi diye ilan eden adamı öldürmek istiyoruz." cevabını verdiler.

"Nebi" kelimesi, Yesar'ın kalbinde bir şeylerin kıpırdamasına sebep olmuştu. Yerde duramadı ve hemen davarlarını önüne katarak, Rasulullah'ın huzuruna geldi.

Peygamberimize "Sen neler söylüyor ve nelere davet ediyorsun?" diye sordu.

Peygamberimiz (sav) "Ben İslam'a, Allah'tan başka hak bir ilâhın bulunmadığına ve benim de O'nun Rasulü olduğuma şehadete davet ediyorum." buyurdu.

Yesar bu sefer "Peki, ben iman eder ve şehadette bulunursam bana ne var?" diye sordu.

Peygamberimiz (sav) "Eğer bu iman ve bu şehadet üzere ölürsen cennet var." dedi. Bunun üzerine Yesar, hemen orada Müslüman oldu.

Peygamberimiz (sav) ona bu iman ve şehadet üzere ölürse cennete gireceğini söylemişti. Ama Yesar müteredditti. Yaşadığı bölgede insanlar makam ve mevkilerine, zenginlik ve fakirliklerine, güzellik ve çirkinliklerine göre muamele görüyorlardı. Güzel olmayana, hele köleye kimse itibar etmezdi. Bu sebeple "Ya Rasulullah! Ben siyah tenli, çirkin yüzlü, (hayvan gütmem nedeniyle) kötü kokulu, fakir bir adamım! Bu halimle Yahudilerle çarpışır ve ölürsem yine de cennete girer miyim?" dedi. Peygamberimiz (sav) "Evet, cennete girersin." buyurdu.

Yesar bu sefer "Ya Rasulullah! Şu davarlar bana emanettir. Şimdi ben onları ne yapayım?" dedi. Peygamberimiz (sav) "Onları karargâhtan çıkar. Ufak taşlar at ve bağırarak yönlendir." dedi. Yesar hemen kalktı. Yerden bir avuç kum alıp davarlara doğru savurdu ve "Haydi, artık sahibinize dönün!" dedi. Davarlar, sahiplerinin yanına doğru gittiler.

Sonra Rasulullah (sav) bir hutbe verdi ve mücahitleri cihada teşvik etti. Yesar da bu teşvikle cihada katıldı. Hayber kalelerinde cihad ederken atılan taşlardan birisi isabet etti ve onunla şehit oldu. Böylece "bir vakit namaz kılama fırsatını bile bulamadan cennete uçan Müslüman" unvanını aldı.

Peygamberimiz onun hakkında şöyle buyurmuştur: "O, Allah'a bir kere bile secde etmeden cennete gitmiş bir adamdır."

Sahabiler, Yesar'ın cenazesini karargâha getirdiler. Üzeri örtülü idi. Yerde uzatılmıştı. Cenazeye bakan Rasulullah (sav) bir ara yüzünü çevirdi. Bunu fark eden sahabeler merakla "Ya Rasulullah! Ondan niçin yüzünüzü çevirdiniz?" diye sordular.

³ (7/Araf 113)

⁴ (7/Araf 120)

⁵ (7/Araf 121)

Rasulullah (sav) "Yanında Cennet hûrilerinden iki tanesini gördüm de onun için yüzümü çevirdim." diyerek cevap verdi.⁶

Zikrettiğimiz ayetlerden ve siyer kıssasından da anlaşılacağı üzere önemli ve mühim olan şey iman üzere sebat etmektir. Çünkü insan bu sebatı üzere dünyada öncesinden işlemiş olduğu amellerin karşılığını bulabilecektir. İnsan dünyada birçok amel işlemiş olabilir, hayırlarda bulunmuş, malını infak etmiş, zamanını ve değerlilerini Allah yolunda harcamış hatta ve hatta canını dahi vermiş olabilir. Ancak bu sayılanların tamamının mükâfatını alabilmek için sebat etmesi, yani iman üzere vefat etmesi gerekmektedir. İman üzere vefat etmemesi halinde Allah katında hiçbir karşılık elde edemeyecektir. Nitekim Allah Rasulü (sav) şöyle buyurmaktadır;

الْأَعْمَالُ بِالْخَوَاتِيمِ

"Ameller sona (son ana) göredir."

Elbette kişinin iman üzere vefat etmesi Allah'ın elinde olan bir husustur. Rabbimiz dilediğine hidayet eder, sebat verir. Dilediğine ise hidayet etmez, saptırır, yolunu şaşırtır. Bu asıl itibarıyla Allah'ın elindedir. Yani bugün dünyanın en kâfir insanına Allah yarın hidayet edebilir. Ya da bugün tevhidin ve Allah yolunun savunucusu, davetçisi bir adamı yarın saptırabilir. Ancak Allah Teâla, her işe olduğu gibi bu iş içinde zahirî bir takım sebepler yaratmıştır. Yazdığımız satırların daha iyi anlaşılması için birkaç hususu örnek olarak zikrederim. Örneğin Rabbimiz Teâla hiçbir sebep olmadan bir çocuk var edebilir, yaratabilir. Tıpkı Meryem annemizden hiçbir beşer eli değmeden İsa (as) var ettiği gibi, ya da asıl sebepler var ancak sebepler yetersizken Zekeriyya'ya (as) Yahya'yı (as) bahşettiği gibi.

Ancak Allah Teâla bir çocuğun var olması için sağlıklı bir anne ve babayı sebep olarak yaratmıştır. İşte tıpkı bunun gibi hidayeti ve dalaleti istediğine verebilir. Ancak hidayet için yönelmeyi, dalalet için ise yüz çevirmeyi sebep olarak yaratmıştır. İşte bunun gibi sebat etmenin de sebepleri Allah tarafından yaratılmıştır.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ
اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Biz her peygamberi, ancak kendi kavminin diliyle gönderdik ki, onlara (Allah'ın emirlerini) iyice açıklasın. Allah, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir."⁷

Sebat etmek istiyorsak bazı hususlara özellikle riayet etmemiz gerekmektedir. Belki de birçok husus sıralamak mümkündür. Ancak zikredeceğimiz şu birkaç husus özellikle çok önemlidir.

1) Kur'an'a Sarılmak

Öncelikle Allah'ın kitabına sarılmak sebatın en büyük sebeplerinden bir tanesidir. Allah'ın kitabı apaçık bir nurdur. Yine furkan olması Allah'ın kitabının özelliklerindendir. Yani hak ile batılı birbirinden ayırır. Şüpheli olan ile berrak olanı ayırıştırır. Dolayısıyla Allah'ın kitabı ile sürekli meşgul olup, ona yönelen kişide hak ve batılı ayırt etme özelliğine sahip olur. Bu özelliği kazanır. Yani Kur'an'ın ehli, hidayet ile dalaleti ayırt etmeyi kitaptan öğrenir ki hidayet üzere sebat edebilsin.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً
كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا

⁶ (Zadul Mead)

⁷ (14/İbrahim 4)

"Kafirler, "Kur'an ona bir defada toptan indirilseydi ya!" dediler. Biz, Kur'an'la senin kalbini pekiştirmek (sebat ettirmek) için onu böyle kısım kısım indirdik ve onu ağır ağır okuduk."⁸

2) Kur'an Kıssalarını Öğrenmek

Kur'an kıssaları üzerinde düşünmek, onları anlamak da sebatın sebeplerinden- dir. Çünkü peygamberlerin hayatlarında, mücadelenin ve sebatın büyük bir örneği- liği mevcuttur. Nuh (as) ile kavmi arasındaki mücadeleyi düşünen ve onun bin yıldan biraz az davetini müşahade eden insan kendi hayatında da azimkâr olacaktır. Salih (as) ile kavmi arasındaki çekişmeyi, İbrahim'in (as) tüm yapılanlara rağmen ateşe atılmayı göze almasını dinleyen ve fehmeden bir mümin elbette kendisine sebat etme anlamında bir ders çıkaracaktır. Her bir peygamberin hayatında bizler için bu anlamda bir örneklik bulmak mümkün olacaktır. Nitekim rabbimiz bizlere bu kıssaların anlatılma ve aktarılma sebebi olarak sebatı zikretmektedir.

وَكَلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ
وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

"(Ey Muhammed!) Peygamberlerin haberlerinden, kendileriyle senin kalbini pekiştirdiğimiz her bir haberi sana aktarıyoruz. Bunlarda, sana hak, mü'minlere de bir öğüt ve hatırlatma gelmiştir."⁹

Nuh'un (as) sebatına bir bakalım.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ
عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِّيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَاجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْنَا
غُمَّةٌ ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ

"Nuh'un haberini onlara oku. Hani o, bir vakit kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Eğer benim konumum ve Allah'ın ayetleriyle öğüt vermem size ağır geliyorsa, (biliniz ki) ben sadece Allah'a dayanıp güvenmişim. Artık siz de (bana) ne yapacağınızı ortaklarınızla beraber kararlaştırın ki, işiniz size dert olmasın! Bundan sonra bana hükmünüzü uygulayın; bana mühlet de vermeyin!"¹⁰

Hud'un (as) sebatına bir bakalım.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرِيكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ
اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ
مَنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ

"Biz sadece şunu söyleriz: "Seni, ilâhlarımızdan biri fena çarpmış." Hûd, dedi ki: "İşte ben Allah'ı şâhit tutuyorum. Siz de şâhit olun ki, ben sizin Allah'ı bırakıp da O'na ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Haydi, hepiniz toptan bana tuzak kurun, sonra da bana göz açtırmayın."¹¹

3) Allah'ı çokça zikretmek.

Yine sebataya yardımcı olacak sebeplerden bir tanesi de Allah Teâla'yı çokça anmak, O'nu zikretmektir. Yukarıdaki satırlarda da belirttiğimiz gibi sebat etmek Allah'ın elinde olan bir husustur. O takdirde Allah'ın razı edilmesi, O'na olan yakınlık kişiye bu hususta yardımcı olacaktır. Genel itibarıyla Rabbimiz bu hakikati kitabımızın birçok yerinde dile getirmiştir. Rabbimiz yardımını bizlerden çektiği takdirde hiçbir güç ve kuvvet yoktur ki bizlere yardım etsin. Şüphesiz güç ve kuvvet O'ndandır.

Örneğin Rabbimiz bizlere cihad için birtakım hususlar ile hazırlık yapmamızı emretmiş, Efendimiz ise bu hazırlığın mahiyetini anlatmıştır. Ancak Allah düşmanları ile mücadeleye girildiği takdirde ise yapılan hazırlıkları değil de kendisini zikret-

⁸ (25/Furkan 32)

⁹ (11/Hud 120)

¹⁰ (10/Yunus 71)

¹¹ (11/Hud 54 - 55)

meysi tavsiye etmiştir. Çünkü insanı sebat ettirecek Allah Teâla'dır, O'na olan yakınlıktır. Bu konu ile alakalı Rabbimiz şöyle buyurmuştur;

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ
تُرْهِيبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَأَخْرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا
تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

*"Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah'ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz. Allah yolunda her ne harcarsanız karşılığı size tam olarak ödenir. Size zulmedilmez."*¹²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

*"Ey iman edenler! (Savaş için) bir toplulukla karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok anın ki kurtuluşa eresiniz."*¹³

Ayetlerden de anlaşılacağı üzere Allah'ı zorluk anında da, genişlik anında da anmak, zikretmek, insanın Allah ile bağlarını güçlü tutması, sebataya yardımcı olacak hususlardandır. Bedirde Rasulullah'ın (sav) ordusu az olmalarına rağmen zafer elde etmişlerdi. İslam ordusu, Persleri, Rumları dize getirmiş, onlara karşı büyük başarılar elde etmişti. Onların sebat etmeleri Allah'a olan yakınlıklarıydı. Bunun böyle olduğunun sağlaması Uhud ve Huneyn günü meydana gelen olaylarda saklıdır. Bu iki günde içlerinde Rasulullah (sav) olmasına rağmen Allah'ın sünneti değişmemiş ve İslam ordusu birtakım musibetlere maruz kalmıştır. İşte dünya hayatında nefse, şeytana ve tağutlara karşı verilen mücadelede Rabbimizden

başka kimsemiz yoktur. Rabbimizden başka bize yardım edecek hiç kimse yoktur, olmayacaktır da...

إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ
فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ

*"Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, ondan sonra size kim yardım edebilir? Mü'minler, ancak Allah'a tevekkül etsinler."*¹⁴

4) Çokça Dua Etmek

İnsana sebat verecek olan zat Allah Teâla'dır. Çünkü kalpler O'nun iki parmağı arasındadır. İnsanlar karanlıklardan, dalaletten, cahiliyyenin çukurlarından, aydınlığa, hidayete ve imana O'nun dilemesi ile çıkarlar. O zaman hidayetin sahibine çokça dua etmek ve O'ndan istemek gerekmektedir. Rasulullah (sav) de sebat için çokça dua etmekteydi.

كَانَ النَّبِيُّ يُكْثِرُ أَنْ يَقُولَ: " يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبَّتْ
قَلْبِي عَلَى دِينِكَ "، قَالَ: فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، آمَنَّا
بِكَ، وَبِمَا جِئْتَ بِهِ، فَهَلْ تَخَافُ عَلَيْنَا؟ قَالَ: فَقَالَ:
" نَعَمْ، إِنَّ الْقُلُوبَ بَيْنَ أَصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ يُفَلِّبُهَا "

Nebî (sav) çokça şöyle derdi: "Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım kalbimi dinin üzere sabit kıl." Bizlerde şöyle dedik; "Ey Allah'ın Rasulü! Biz sana iman ettik. Getirdiğin şeylere de iman ettik. Bizim için korkuyor musun?" O (sav) şöyle dedi; "Evet, Şüphesiz ki kalpler Allah'ın parmaklarından iki parmağı arasındadır. Kalpleri çevirir."¹⁵

" مَا مِنْ قَلْبٍ إِلَّا وَهُوَ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ،
إِذَا شَاءَ أَنْ يُقِيمَهُ أَقَامَهُ، وَإِذَا شَاءَ أَنْ يُرِيْعَهُ أَرَاْعَهُ "

¹² (8/Enfal 60)

¹³ (8/Enfal 45)

¹⁴ (3/Alî İmran 160)

¹⁵ (Ahmed bin Hanbel)

"Hiçbir kalp yoktur ki Rahman'ın parmaklarından iki parmağı arasında olmasın. O, kalbi düzeltmek isterse düzeltir. Saptırmak isterse saptırır."¹⁶

5) Şeriata, Tevhide Sarılmak

Kul tevhidin kıymetini bilir ve hayatının her alanında onu önceler ise bu takdirde Rabbimizin onu sebat ettirmeye dair sözü vardır. Allah Teâla müminleri bir söz ile sebat ettirecektir. Bu söz, Lailahe illahtır. Yani tevhid kelimesidir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

"Allah, iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sabit bir sözle sağlamlaştırır, zalimleri ise saptırır. Ve Allah dilediğini yapar."¹⁷

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ} [سورة: إبراهيم، آية رقم: ٢٧] فَقَالَ: "ذَاكَ إِذَا قِيلَ لَهُ فِي الْقَبْرِ: مَنْ رَبُّكَ؟ وَمَا دِينُكَ؟ وَمَنْ نَبِيُّكَ؟ فَيَقُولُ: اللَّهُ رَبِّي، وَالْإِسْلَامُ دِينِي، وَنَبِيِّي مُحَمَّدٌ، جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ، فَيَقَالَ: صَدَقْتَ، عَلَى هَذَا عِشْتَ، وَعَلَيْهِ مِتَّ، وَعَلَيْهِ تُبْعَثُ"

"Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) 'Allah, iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sabit bir sözle sağlamlaştırır, zalimleri ise saptırır. Ve Allah dilediğini yapar.' ayetini okudu. Ve şöyle dedi; "İşte bu, kula kabirde 'Rabbin kimdir?', 'Dinin nedir?', 'Nebin kimdir?' diye sorulup, O'nun da 'Rabbim Allah'tır. Dinim İslam'dır. Peygamberim Muhammed'dir. Bize Allah katından apaçık deliller geldi. Bende O'na iman ettim ve tasdik ettim.' diye cevaplamasıdır. Böylece

O'na 'Doğru söyledin, bunun üzerine yaşadın, bunun üzerine öldün ve bunun üzerine diriltildin.' denilir."¹⁸

6) Hidayet Nimetine Şükretmek

Hiçbir nimet yoktur ki şükrü tastamam yerine getirildiğinde artmış olmasın. Allah Teâla o nimeti kullarının üzerine artırmış olmasın. Dünya da insanın en büyük elde ettiği nimetlerden bir tanesi hidayet nimetidir. Bu öylesine büyük bir nimettir ki elde edilen diğer nimetler ile kıyas edilmeyecek kadar büyük bir nimettir. Dünyada kişinin elde ettiği birçok nimet vardır. Sağlığımız, yediklerimiz, içtiklerimiz, dünyalık olarak faydalandıklarımız. Hepsisi birer nimettir. Ancak hidayet nimeti bunların tamamının üzerinde müthiş büyük bir nimettir. Çünkü diğer sayacağımız nimetler aslında dünya ile zail olacak olan, daha başka bir ifade ile ebedi olmayan nimetlerdir. Ancak hidayet nimeti aslında ebedi bir nimettir. Bu dünyada olduğu gibi ahiret diyarında da faydasını görmeye devam edeceğimiz bir nimettir. Allah Teâla hiçbir insana hidayeti, zekasından, aklından, zenginliğinden ya da başka başka sebeplerden dolayı değil bilakis dilediğinden ve kulun da Rabbimizin hidayetine yönelmesinden ötürü vermiştir. Eğer O hidayet etmeyecek olsa hiçbir insan sadece çabası ile muvaffak olamayacaktır. Dolayısıyla bu bir nimettir. Hidayet bir nimet ise, bu nimetin şükrünün layıkıyla yerine getirilmesi halinde bu nimet artacaktır. Yani insanın hidayeti, imanı artacaktır. Ve bu nimet sürecektir. Yani kişi hidayet üzere sebat edecektir. Çünkü şükür sadece dil ile telaffuz etmek değildir. Hidayetin şükrü, hidayeti verenin Allah olduğunu kalben bilmek, eğer O hidayet etmeseydi bizler hidayet bulamazdık diye hatırdan tutmak, sonra bunu dile vurmak sonrasında ise bunun gerekleri ile amel etmek ve onu başkalarına aktarmak ile gerçekleşir. İşte bu nimetin farkında olmak gerekmektedir.

¹⁶ (Nesâî)

¹⁷ (14/İbrahim 27)

¹⁸ (İmam Mücahid Tefsiri)

Çünkü en büyük gaflet, bir nimetin gafletidir.

Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ

"Hamd, bizi buna erıştiren Allah'a mahsustur. Eğer Allah'ın bizi erıştirmesi olmasaydı, biz hidayete ermiş olamazdık."¹⁹

Şükrün eda edilmesi halinde nime-
tin artacağına dair ise şöyle buyurmaktadır;

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ
عَذَابِي لَشَدِيدٌ

**"Hani Rabbiniz şöyle vahyetmişti:
"Andolsun, eğer şükrederseniz elbette size
nimetimi artırırım. Eğer nankörlük ederse-
niz, hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir."**²⁰

Buraya kadar sebat etmekten ve sebatın sebeplerinden kısaca bahsetmeye çalıştık. Yukarıdaki satırlarda daha ziyade anlatmaya çalıştığımız şey iman ettikten sonra imandan vazgeçmek ile alakalı hususlardır. Ancak konu ile alakalı değinmemiz gereken, Müslümanlar arasında da yaygın hale gelen hususlardan bir tanesi de Müslümanların sürekli söylem değiştirmeleri ya da bir başka deyişle sürekli olarak eksen kayması yaşamalarıdır.

Öncelikle "Eksen kayması nedir?" diye bir soru zihinlerimiz de belirecek olursa şu şekilde bu soruya cevap verebiliriz. Eksen kayması; kişinin daha önce söylediği, savunduğu bir düşüncenin, fikrin tamamen zıttı yönde bir fikir ya da düşünce belirtmeksizin, önceki düşüncelerinin paralelinde bir söylem ve düşünce içerisine girmesidir. Örnek verecek olursak kişinin bugün ak dediği bir şeye kara değil de gri demesidir.

Bu konu dönemimizde müminler arasında, cemaatler arasında da gerçekten yaygın bir husustur. Asıl itibariyle bu şekilde başlayan farklılıklar netice itibariyle tamamen dinden dönmeye kadar varabilmektedir. Elbette kastımız bir konunun yanlışlığı kişiye ispat edildikten sonra ondan vazgeçme ve rucu etme erdemini göstermemesi değildir. Zaten vazgeçmek, rucu etmek kişinin öncesindeki hatayı kabul etmek suretiyle doğruya yönelmesi ile olur. Ancak hiç değişmediğini ifade ederek söylemlerinde farklılığa gitmesi ya da fikirlerini değiştirmesi işte tam da eksen kaymasıdır.

Eksen kayması; kişinin daha önce söylediği, savunduğu bir düşüncenin, fikrin tamamen zıttı yönde bir fikir ya da düşünce belirtmeksizin, önceki düşüncelerinin paralelinde bir söylem ve düşünce içerisine girmesidir. Örnek verecek olursak kişinin bugün ak dediği bir şeye kara değil de gri demesidir.

¹⁹ (7/Araf 43)

²⁰ (14/İbrahim 7)

İnsanın yoldan çıkmasının, sapmasının, ayağının kaymasının en büyük sebebi önderlerde, liderlerde aşırıya gitmek suretiyle taassup sahibi olarak hakkı kabul etmemektir. Bu aynı zamanda bir insanın hidayete erişememesinin belki de en temel sebeplerinden bir tanesidir. Ne yazık ki Müslümanlarda da bu söz konusudur.

Gelin hep birlikte başkalarına anlattığımız hakikatlerin üzerinden tekrar geçelim. İnsanları haktan ve hakikatten uzaklaştıran, aşırı şekilde önderlerine, liderlerine, hocalarına taassupları acaba biz Müslümanlar içinde söz konusu olabilir mi? Bazı yanlışları, sırf sevdiklerimiz söyledi diye mi hunharca savunuyoruz? Ya da bazı gerçekleri bizden olmayanlar anlattı diye mi terk ediyoruz?

Söyleyeninin kim olduğunu değiştirmek suretiyle insanlara bazı sözleri nakletseniz insanlar hemen reddediyorlar. Çünkü söyleyen kişiye bakarak sözün doğruluğuna ya da yanlışlığına hükmediyorlar. Ancak bu cevabından sonra sözün kendi hocasına, önderine ya da liderine ait olduğunu söyleseniz, bir tevil ile ya da teville bile ihtiyaç duymaksızın 'O demiş ise vardır bir bildiği' diyerek sözün doğruluğunu teyit ediveriyorlar. İşte bu tamda anlatmak istediğimiz gerçeklik.

İnsanlar, çıktıkları dava yolunda başladıkları gibi hareket edemiyor ve belli bir zaman geçtikten sonra, oradan oraya savrulmaya başlıyorlar. Bunun en temel sebebini izah etmeye çalıştık. Bu sebeplerden bir tanesi de insanın Allah'ın dinine hizmet için veya Allah'a yakınlaşmak için araç olarak gördüğü şeyleri belli bir vakitten sonra amacı haline dönüştürmeye başlamasıdır. İnsanlar Allah'ın dinine hizmet etmek için bir dernek, vakıf ya da cemaat teşkil ediyorlar. Daha sonra araç olarak kullanılan bu yapılar, amaç haline

dönüşüyor. Sonrasında ise belli bir gelişme kaydeden bu kurumu ve kuruluşu koruma adına fikirlerden ve düşüncelerden taviz verilmeye ve vazgeçilmeye başlanıyor.

Başka bir konu ile alakalı bir iletişim uzmanından dinlemiş olduğum bir örnek ile bu konuyu izah edecek olursak daha iyi anlaşılacağını ümit ediyorum. Bir koyununuz olsa, bir koyun sahibisinizdir. On koyununuz olduğunda on koyun sahibisinizdir. Ancak koyunlarınızın sayısı yüze ulaşmış ve gelişmiş iseniz artık siz bir sürü sahibisinizdir. Ve bir sürü sahibi olarak artık işletmenizi yani sürünüzü korumak zorunda olduğunuzu düşünmeye başlarsınız. Sürüden bazılarının ölmesi ya da telef olmasını önemsememeye başlarsınız. Düşünce ve fikir yapısı olarak bir koyun sahibi ya da on koyun sahibi gibi değilsinizdir. Çünkü düşündüğünüz tek şey işletmenizdir. Onun çıkarları doğrultusunda hareket etmeye başlarsınız.

O kurumu, kuruluşu ya da geline seviyeyi korumak için kişiler, yapılar söylemlerini değiştirmekte ve düşüncelerinden vazgeçmeye başlamaktadırlar.

Samimi ve iyi niyetler ile yola çıkan insanlar sonrasında eksen kaymaları yaşamaktadır. Her bir kayma ya da vazgeçme ufak noktalar ile nüanslar ile başlamaktadır. Ancak belli bir müddet sonra büyük farklar ortaya çıkmaktadır.

İlim Talebelerine Nasihat

Değerli ilim talebesi kardeşim!

Bu konuda belki de sebat etmeye ve istikamet üzere devam etmeye en fazla ihtiyacı olan kişiler ilim talebeleri, hocalar ve önderlerdir. Çünkü onların sebat etmesiyle, istikametleriyle toplumları sebat eder, istikamet bulur. Onların ayaklarının kaymaları, savrulmaları sıradan insanların savrulmaları ya da kaymaları gibi değildir.

İlim talebelerinin istikameti önemlidir. Çünkü onların sapmaları ya da fikir değiştirmeleri ile toplumdan birçok insan fikir değiştirebilir. Bu yüzden ilim talebeleri çok daha fazla bu konuda temkinli olmalıdır. Herkesten çok daha fazla dua etmeli, Kur'an ile meşgul olmalı, sebeplere sarılmalıdır.

Bu konuda ilim talebesinin dikkat etmesi gereken şeylerden biri, sıradan insanlar gibi her konu hakkında fikir, görüş beyan etmemesi, ağzından çıkanlar hususunda çok dikkatli olmasıdır. Kendisine bir konu hakkında müracaat edildiğinde tüm ihtimalleri göz önünde bulundurarak konuşmalı, aceleci olmamalıdır. Ağzından çıkan şeyler ile imtihan olunacağını bilmelidir. İnsanlar ilim talebelerinden büyük laflar, galeyana getirecek cümleler duymak isteyecek olabilirler. Ancak ilim talebesi hikmet, basiret ile hareket etmeli, etkilenen değil etkileyen kişi konumunda olmalıdır. Çünkü ilim, yol gösterici bir rehberdir.

Tâlut kıssasını hatırlayalım. İsrailoğulları Musa'dan (as) sonra gelen bir peygamberden savaşmaları için bir yönetici istemişlerdi. Peygamberleri ise onlara savaş kendilerine farz kılınınca savaşmama ihtimalinden bahsetmişti. Onlar ise yurtlarından çıkarıldıklarından ötürü savaşacaklarını beyan etseler de Allah Teâla onlara Tâlut'u gönderince onlar vazgeçmişti. İşte dilleri ile bir şeylere talip oldular ama imtihan edilince vazgeçtiler. Ya da şunu hatırlayalım. Musa (as) kavga eden iki kişinin arasına girmiş, kendi kavminden olanı savunmak gayesiyle diğerine vurmuş ve O'nu öldürmüştü. Sonrasında ise Allah Teâla'ya söz vermiş ve rabbinden verilen nimetler ile günahkârlara asla arka çıkmayacağını söylemişti. Sonrasında ise verdiği söz ile imtihan edilmişti. Daha önce yardım ettiği kişi yine birisiyle kavga ediyor ve Musa'yı (as) yardıma çağırıyordu. Ancak Musa (as) bu sefer o kişiye yardım etmedi. Yani Musa (as) ağzından çıkan söz ile imtihan oldu ama ikinci defa bu hataya düşmedi.

İnsanlara göre şekil almak, konjonktürün gerektirdikleri ile hareket etmek istikamete ve sebat etmeye engeldir. İnsanları değil, Rabbimizi hesap ederek söz söylemeli ve amel etmeliyiz. İnsanların birçoğu bir şeyi söyledikleri için doğru olmaz. Bizim ölçümüz Kur'an ve sünnettir. İstikamet üzere kalabilmek elbette zordur. Sadece illim talebesinin değil, beraber oldukları ile birlikte istikamet üzere olması ve ölmesi ise çok daha zordur. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

“Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tevbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı hakkıyla görür.”²²

Son olarak Ali İmran suresinin 7. ve 8. ayetlerinde ilim sahipleri Allah Teâla'ya sebat için dua etmektedirler. Bu, bize iki şeyi hatırlatmalıdır. Birincisi, ilim sahipleri sebata daha fazla muhtaçtır. İkincisi ise ilim, sebat etmek için tek başına yeterli değildir.

رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

“(Onlar şöyle yakarır): “Rabbimiz! Bizi hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğiltme. Bize katından bir rahmet bahşet. Şüphesiz sen çok bahşedensin.”²³

Rabbimiz! Ayaklarımızı dinin üzere sabit kıl ve Müslümanlar olarak canımızı al.

Allahumme amin...

²² (11/Hud 112)

²³ (3/Ali İmran 8)

SAHİH AKİDENİN ÖNEMİ

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

islam akidesinin dayanağı her türlü eksiklikten korunmuş olan Kur'an ve hevedan konuşmayan, konuşması vahiyden başka bir şey olmayan rasulun sünnetidir. Kur'an Allah'ın (cc) kelimidir. Allah (cc) Cebrail (as) vahyetmiş O'da Nebîmiz Muhammed'e bu vahyi aktarmış, Nebîde ümmetine vahyin hayata nasıl pratize edileceğini kavli ve fiili olarak göstermiştir.

Hamd, kullarına yol gösterici olarak rasuller ve kitaplar gönderen Allah'a olsun. Salat ve selam insanlığa en güzel örnek olan Muhammed'e olsun. Bundan sonra;

İnsanlar iki kutba ayrılır;

- Sahih akide (İslam) üzerine olanlar
- Batıl (İslam dışındaki bütün inançlar) akideler üzerine olanlar

Dünyada üçüncü bir kesim yok, işte bu durum bize sahih akideyi, önemini ve gerekliliğinden daha çok bahsetmemizi gerektirecektir. Zira sahih akideyi ve batıl akideleri bilmeyen bir kimse, yaptığı amelleri ve gittiği yolu doğru zannedecek ve bu kısa dünya hayatını kendisine faydası olmayan ameller ile heba edecektir.

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

"De ki: "Amelce en çok ziyana uğrayan; iyi iş yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatındaki çabaları kaybolup giden kimseleri size haber verelim mi?""

İnsanoğlu neden doğruyu bulmak için bir arayışın içine girmeli diye bir soru sorsak, akla ilk gelen olgulardan bir tanesi de ölüm gerçeği olacaktır. Ölümün tadını bir gün her canlı tadacaktır. Canlı ve cansız her şeye bir ömür takdir edilmiştir. Hatta devletlerin bile bir ömrü olduğundan bahseder Allah(cc):

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

*"Her milletin belli bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi, ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler."*²

Kendisini dünyanın hâkimi konumunda gören, insanların, ismini dahi duyunca tedirgin olduğu, muazzam teknolojilere ve devasa büyüklükte ordulara sahip olan süper devletlerin dahi bir eceli var ve o ecel geldiği zaman ne bir an geri ne bir an ileri alınacak, bütün azameti ile bu devletlerde tarihin tozlu sayfalarında yerini alacaktır. Bizzat tarih bunun en büyük kanıtıdır. Ayrıca insanoğlunun yaratılmasının üzerinden uzun yıllar geçtikçe insanların hayatta kalma süreleri de düşmektedir. Mesela Nuh'un (as) daveti sadece 950 sürmüştür. Bunun aksine Allah Rasulu (sav) İslam ümmetinin yaş ortalamasının az olduğunu bizlere haber vermektedir.

Allah Rasulu (sav) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَعْمَارُ أُمَّتِي مَا بَيْنَ السَّتِّينَ إِلَى السَّبْعِينَ، وَأَقْلُهُمْ مَنْ يَجُوزُ ذَلِكَ.

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin ortalama ömrü altmış ila yetmiş yıldır. Bu yaşı geçenler çok azdır"³

¹ (18/Kehf 103-104)

² (7/Araf 34)

³ (Tirmizi)

Bu inkâr edilemez gerçekliği günümüzde dünya insanları salgınlar, depremler, kazalar ve savaşlar ile daha çok yakından hissetmektedir. Bununla birlikte batıl akidelerin/inançların insanları sürüklemiş olduğu bunalımlar ve çıkmazlarda, insanların en doğru akideyi aramasını gerektirmektedir.

Peki, binlerce inancın içinde hak olan inanç hangisidir? Bu soruya doğru cevap verebilmemiz için Rabbimiz bizlere akıl ve düşünme yetisi bahşetmiştir. Bu durum bizi hayvanlardan ayıran en başlıca özelliktir. Fıtratı bozulmamış, düşünme ve algılama yetisini kaybetmemiş her insanın vereceği cevap şu olacaktır:

Tek Sahih Akide İslam Akidesidir

İslam inancını diğer inançlardan ayıran ve sahih akide olma vasfını veren başlıca sebepler şunlardır:

Kaynağı temiz ve pakdır

İslam inancının iki mastarı/kaynağı vardır

1. Yaratıcının kitabı Kur'an
2. Kur'an'ın açıklayıcısı konumundaki sünnet

Allah (cc) zamanın geçmesi ile kalpleri taştan daha katı hale gelen kullarını doğru yola iletecek rasuller ve bu rasuller ile birlikte kulların hayatlarının her alanını kapsayan kanunların bulunduğu kitap ve sayfelerini Cebrail (as) vasıtası ile vahyetmiştir.

İslam akidesinin dayanağı her türlü eksiklikten korunmuş olan Kur'an ve hevadan konuşmayan, konuşması vahiyden başka bir şey olmayan rasulun sünnetidir. Kur'an Allah'ın (cc) kelimasıdır. Allah (cc) Cebrail (as) vahyetmiş O'da Nebimiz Muhammed'e bu vahyi aktarmış, Nebide ümmetine vahyin hayata nasıl pratize edileceğini kavli ve fiili olarak göstermiştir.

Kur'an bazı hususalar da insanlar tarafından manen tahrif edilse de bin dört yüz yıldır lafzı Allah (cc) tarafından korunmuş olup bu koruma İsrail (as) sura üfürünceye kadar devam edecektir.⁴

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

*"Şüphesiz o Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik biz! Onun koruyucusu da elbette biziz."*⁵

Akidenin bir diğer kaynağı Rasulullah'ın (sav) sünnetidir. Allah (cc) kitabında sünnetin akidenin ikinci kaynağı olduğunu ve vahiy olduğunu apaçık bildirilmiştir.⁶

وَمَا آتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

*"Peygamber size ne verdiyse onu alın, neyi de size yasak ettiyse ondan vazgeçin. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz, Allah'ın azabı çetindir."*⁷

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

*"O, arzusuna göre konuşmaz.O (söylediği) vahyedilenden başkası değildir"*⁸

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

عن أبي هريرة [مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ، وَمَنْ أَطَاعَ الْأَمِيرَ فَقَدْ أَطَاعَنِي.]

⁴ (Kur'an'ın saymakla bitirilemeyecek sayısız vasfı ve azameti vardır. Konumuz bu olmadığı için bu kadarı ile yetindik.)

⁵ (15/Hicr 9)

⁶ (Sünnetin dindeki konumu ve hücciyeti başka bir yazının konusudur. Bu bölümde sadece sünnetin İslam itikadının kaynağı olması ele alınmıştır. Bundan dolayı bu kadar nakil ile iktifa edilmiştir.)

⁷ (59/Haşr 7)

⁸ (53/Necm, 3-4)

"Bana itaat eden Allah'a itaat etmiştir, emire itaat edende bana itaat etmiştir."⁹

İslam akidesi kaynağı kuran ve sünnet olması açısından diğer akidelerden tamamen ayrılır. Kuran ve sünnete dayanmayan bir düşünce veya görüş kesinlikle İslam akidesinden sayılamaz.¹⁰

İslam inancı dışındaki akide-nin/inançların kaynağı, her türlü aciz olan insanın hevasıdır. İnsanı yaratandan daha iyi kimse bilemez. İnsanın neyi çok sevdiğini neyi sevmediğini, neyin yararlı olup neyin zararlı olacağını en iyi bilen Allah'tır (cc). İşte bütün bunlardan gafıl olan ve gaybı bilmeyen insanın, hevasından kaynaklanan akidelerin hakkı barındırabileceğini düşünmek büyük bir yanılgıdır. Yaşadığımız son yüz yılda insanlığın gördüğü dünya savaşları ve bu savaşlardaki vahşi kıyımlar, yıkımlar batıl akidelerin sonuçlarından başka bir şey değildir. Sadece birinci dünya savaşında 40 milyona yakın insan öldü ve yaralandı.¹¹ Dünya savaşlarının temel sebeplerinden biri en sapkın akidelerden biri olan kavmiyetçilik/ırkçılık inancı olmuştur. Batıl akidelerin doğurduğu şeriat dışındaki sistemlerin insanoğlunu büyük bir çıkmaza götürdüğü de aşikârdır.

İnşa edilen her bina sağlam esaslar ve temeller üzerine bina edilmesi gerekir. İslam dini/hayat tarzı ise her yönü ile kemale erişmiş bir binadır. Bunun sebebi ise dayanağı/kaynağı sağlam ve pak olan İslam itikadıdır.¹² Belirttiğimiz gibi İslam inancı meşruiyetini yaratıcının her türlü vasıfta birlenmesinden/tevhid edilmesinden almaktadır.¹³

Devamlı ve SürekliDir

Kaynağının rabbani olması hasebi ile İslam inancı asla değişmez ve bozulmaz. Bu durum ise nefislere mutmainlik verir. Herkese, her bölgeye, her devlete ve her ırka göre değişen bir inanç ancak buhrandan başka bir şey doğurmaz. Adem'in (as) yaratılmasından bu yana İslam inancı asla ırka veya zamana göre değişmemiştir ve kıyamete kadarda değişmeyecektir.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ
النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

*"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fitrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fitratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler."*¹⁴

Batıl inançlarda olduğu gibi insanı deneme tahtası yapmaz İslam inancı. Kaynağı şeytandan gelen kuruntulara tabi olan batıl inançların ömrü uzun sürmez kısa sürede eskir, çürür, kokuşur ve yozlaşır. Bu batıl inançların çöpe atılıp yeni bir inanç uydurulması gerekir veya da baştan aşağıya revizyon edilmesi gerekir.¹⁵

Tabi bütün bunların yanında bu batıl inanca/akidelere tabi olan ve bu inanç uğruna ölmüş ve öldürmüş milyonların kanının hiçbir değeri hesaba katılmaz. Daha dün bu uydurulan inançlara tabi olmayanlar dışlanıp, kanları ve malları helal görülürken bir de bakmışsın, bu akidelerin uyduranlarının yanında dahi bir değeri kalmamış olmaktadır.

⁹ (Muttefakun aleyhi)

¹⁰ (Bazı âlimler imanın da İslam inancının kaynağı olduğunu söylemişlerdir. Ancak imanın müstakil bir kaynak olduğunu söyleyemeyiz. Zira icma Kur'an ve sünnette varit olan naslara dayanması gerekmektedir. Yani icma asıl kaynaklara tabi bir kaynaktır, denilebilir.)

¹¹ (https://tr.wikipedia.org/wiki/Islam_dininde_kaynaklar)

¹² (Hattı zatında Kur'an ve sünnetin dindeki konumu ve önemi gibi konular, hakkında çok uzunca yazıların yazıla bilineceği konulardır, ancak konum gereği burada bu kadarı ile iktifa ediyorum.)

¹³ (6/Enam 162)

¹⁴ (30/Rûm, 30)

¹⁵ (Dünyada birçok farklı din ve inanç sistemi vardı. Çoğu yok olup gitti. Tapınakları ve heykelleri silindi veya çöllerde kumların altında kaldı. Tanrıları unutuldu. Şimdilerde yeni müritleri tarafından inanç sistemleri sürdürülmeye çalışılsa da, çoğunun ismi bile hatırlanmıyor artık.)

Sürekli değişen akidelerin insanoğlunu içine sokacağı krize şöyle bir örnek verelim: Ticaret ve alışverişler rakamlar ve birtakım kıstaslar üzerine kuruludur ve bu kıstaslar hiçbir zaman değişmez.¹⁶ Mesela insanlar on sene boyunca 1 (bir) rakamını bir olarak kabul edip daha sonra 1 (bir) rakamına 2 (iki) deseler ve bu değişiklik sürekli olsa ticaret bir karmaşaya dönüşür, neyin bir neyin iki olduğu anlaşılamaz hale gelir. Peki, insanın bütün hayatını etkileyen hak inancın, bırakın on senede bir değişmesini bir asırda bir veya da yüz asırda bir bile değişse insanlığın duçar olacağı yıkımların, buhranların ve zulümlerin sınırı olmaya-caktır. Evet, tek sahih ve hak akide olan islam akidesi değişmemiştir. Ancak insanlar İslam akidesinin dışında bir çok batıl akidenin kurbanı olmuştur ve olmaya devam etmektedir.¹⁷

İslam Akidesi Tam Teslimiyet Üzerine Kaimdir

İslam akidesinin temelinde gayba iman etmek vardır. Bir Müslüman Allah'a (cc) Rasulü'ne, meleklerle yakinen iman eder ancak bütün bu hususlar gaybidir. Bundan dolayı İslam akidesi tam teslimiyet üzerine bina edilmiştir.

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ * الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

“Bu Kitap; kendisinde hiçbir şüphe olmayan, takva sahiplerine yol gösteren bir Kitap'tır. O (takva sahipleri), gayba iman eder...”¹⁸

İslam inancı tabisinden %100 bir iman beklemektedir. Bu inanca dair en ufak şek ve şüphe İslam inancını yerle bir edecektir.¹⁹ Allah (cc) kulundan araştırmasını, gözlemlemesini ve okumasını istiyor ki kul yakîni bir imana ulaşsın. Kulun (Batıl ideolejilerden ari bir şekilde) araştırması ve okuması

onu yakîni bir imana sevk edecektir. Ancak İslam'ın asıllarında²⁰ şek ve şüphe içinde olan bir kul nasıl (tek hak itikad olan) İslam dairesinde kalabilsin.²¹ Kaldı ki batıl inançlar bile asıllarına inanmayanları sâbîlik²² ile suçlamıyor mu?

İslam İnancı Kapsayıcıdır

İslam inancı çölde de metropolde de orta çağda da uzay çağında da geçerlidir. İslam inancı bir Amerikalı ile Çinliyi, bir Koreli ile Türkü ayırmaz. Bütün zamanları ve bütün ırkları kapsar. Hattaki görülmeyen âlemden olan cinleri bile kapsar.

– İslam inancı akı, kalbi, bedeni, hisleri ve zahiri amelleri de kapsar.

– İslam inancı diğer semavi olmayan²³ itikatlara karşın ferdin dünyasını da ahiretini de kapsar.

Günümüzde iddia edilenin aksine İslam sadece camiye hapsedilmiş bir din değildir. İslam aile hayatına, ticarete, devlet işlerine kısacası her şeye temas eder.

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ، وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

“Bugün, sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve din olarak sizin için İslam'dan razı oldum.”²⁴

Din Allah ile kul arasındaki bir olgudur deyip şeriatı çağ dışı sayıp, devletine, ticaretine, evine indirgemeyenler, Allah'ın (cc) tamamladığı ve razı olduğu İslam inancını boyunlarından çıkarmışlardır.

¹⁶ (Kilo, gram, metre, bir, iki vb.)

¹⁷ (Yeri geldiği zaman bu batıl akidelerden ve insanlığa getirdiği yıkımlardan bahsedeceğiz inşallah.)

¹⁸ (2/Bakara 2-3)

¹⁹ (Bir önceki yazımızda akidenin şüphe barındırmayan kesin inanç anlamı taşıdığını söylemiştik.)

²⁰ (Allah'a (cc) peygamberlerine, meleklerine vs. iman gibi.)

²¹ (İslam'ı bozan hususları ileriki yazılarda ele alacağız inşallah)

²² (Dinden (inançtan) çıkma)

²³ (Demokrasi, laiklik, Budizm vb. Semavi dinden kastımız tahrif de olsa Allah'ın (cc) Rasullerine gönderdiği kitaba tabi olanlardır. Hristiyanlık ve Yahudilik de çarpık da olsa ahiret inancı vardır.)

²⁴ (5/Maide 3)

İslam İnancı Zaferin ve Yer Yüzünde Hakimiyetin Sebebidir

Allah (cc) yeryüzünde imkân sahibi olmanın ve mustazaflardan olmamanın temel şartlarını nur süresi 55. Ayeti kerimesinde bildirmiştir:

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ
بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ
كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

*"Allah, içinizden iman edip salih amel işleyenlere vadetti: Onlardan öncekileri yeryüzünün halifeleri kıldığı gibi onları da yeryüzünün halifeleri kılacak, razı olduğu dinlerinde kendilerine iktidar/güç verecek ve korkularından sonra onları emniyete kavuşturacaktır. (Bu vaatte bulunduklarım) bana ibadet eder, hiçbir şeyi bana ortak koşmazlar. Kim de bundan sonra kâfir olursa işte bunlar, fasıkların ta kendileridir!"*²⁵

İslam ümmetinin bu dağınıklığının, küffarın elinde basit bir lokmaya dönüşmesinin ve birçok hususta geri kalmasının, egemenliğini kaybetmesinin başlıca sebebi, ayette de belirtildiği gibi Allah'a (cc) ibadet/itaat etmeyip, O'na ortak koşması yani sahih ve hak itikadı sırtlarının arkasına atıp batıl inançların büyümesine kapılmalarından başka bir şey değildir.

Bu ümmet Allah'ın razı olduğu dini/itikadı terk ettiğinden buyana hiçbir hususta emniyette değildir. Bütün madenleri ve zenginlikleri batılılar tarafından sömürülmekte ve hem dünyaları hem de ahiretleri ellerinden kayıp gitmektedir. Mesela sözde İslam devletleri halklarına aslen hiçbir kıymeti olmayan ve başka bir yabancı para birimi olan dolara endeksli olan kâğıtları kullanırmaktadırlar. Durum öyle vahim ki bu para birimlerinin değeri kilometrelerce uzakta olan bir insanın iki

dudağından çıkan söz ile değeri düşmekte ve bir gecede belki de milyonlarca insan fakirleşmektedir.²⁶ Bu sadece içinde bulunan zilletten bir örnektir.²⁷ Bütün bu utançtan kurtulmanın tek bir yolu var yeniden iman etmek, batıl akidelerden sıyrılıp bütün yönleri ile kâmil olan İslam inancına rücu etmek olacaktır. Bu ümmetin ilk nesli ne ile ıslah oldu ise bu ümmetin sonu da ancak onun ile ıslah olacaktır.²⁸

Velhamdulillahi Rabbil âlemin

²⁵ (24/Nur 55)

²⁶ (Günümüzde malum TL dolara endeksli. Dolar ise asrın firavunları hükmetmektedir. İslam ise altını ve gümüşü temel değer olarak kabul etmektedir.)

²⁷ (Bu zillete onlarca örnek verilebilir. Mesala son yüz yılın siyah altını diye tabir edilen petrolün büyük yüzdesi bu coğrafyada bulunmasına rağmen bu değerden bu toprakların insanları asla faydalanamamış batı bu siyah altını tamamen tekeline almıştır.)

²⁸ (İmam malik) "لا يصلح آخر هذه الأمة إلا بما صلح به أولها"

EY İNSAN! KERİM RABBİNE KARŞI SENİ ALDATAN NEDİR?

Salih Bağırğan

salihbagirgan@takvadergisi.org

Hiç şüphe yok ki Allah (cc) tüm mahlûkatı yaratmış, yaratmış olduğu mahlûkatlar arasında insana değer vermiş ve onları diğer canlılardan üstün tutmuştur. Hiç yokken insanı var etmesi, şekil vermesi, ona duyacağı kulak, göreceği göz, koku alacağı burun, tat alacağı dil, yürümesi için ayak, tutması için el vermesi ve sayamayacağımız bin bir türlü nimetlerle donatması Allah'ın insanoğluna olan büyük bir lütfudur.

İnsanın, anne karnındaki evreleri ve dünyaya geldikten sonraki şekli oldukça ahenkli ve hayret vericidir. Ama değersiz ve kıymeti olmayan bir sudan yaratılan ve yaratılış gayesi sadece Allah'a ibadet etme ve O'na ortak koşmama olan insan, yaratıcısını unutmakta ve O'na karşı nankör olmaktadır. Akli başında ve vefalı olan bir kimse dünyalık olarak bile efendisine, sahibine nankör olması düşünülemezken onu yaratan ve ona her türlü nimeti veren Allah'a karşı nankör olması hiç düşünülebilir mi?

Rahmeti ve mağfireti bol olan Rabbimizi her türlü noksan sıfatlardan tenzih ederiz. Bir kimse anne karnındaki yaratılış evrelerini düşündüğünde kendisinin aciz, yaratıcısını ise güçlü ve her şeye muktedir olduğunu görür. Gelin birlikte o evreleri incelemeye başlayalım:

عن ابن مسعود ، رضي الله عنه ، قال : حدثنا رسول الله صلى الله عليه وسلم ، وهو الصادق المصدوق : « إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَةً ، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ ، ثُمَّ يُرْسَلُ الْمَلَكُ ، فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ ، وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ : بِكُتِّبَ رِزْقُهُ ، وَأَجَلُهُ ، وَعَمَلُهُ ، وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ. فَوَ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ عَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ ، فَيَدْخُلُهَا ، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا.

Ebû Abdurrahman Abdullah bin Mes'ûd (ra) dedi ki: Doğru sözlü ve doğru sözlü olduğu tasdik olunan Rasûlullah (sav) bize şunu anlattı: "Sizden her birinizin hilka-ti/yaratılışı annesinin karnında kırk gün süre ile nutfe olarak bir araya getirilir. Sonra bunun kadar bir süre alaka (sülük gibi yapışan ve kan emen bir kan pıhtısı) olur. Sonra bunun kadar bir süre mudğa (bir çiğnemlik et) olur. Sonra ona melek gönderilir, melek ona ruh üfler ve şu dört hususu yazmakla emrolunur: Rızkını, ecelini, amelini, bedbaht mı, mutlu mu olacağını. Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'a yemin olsun ki, hiç şüphesiz sizden herhangi bir kimse Cennet ehlinin ameli ile amel eder, nihayet kendisi ile Cennet arasında ancak bir arşın kalmışken, kitap (da yazılan kader) onun aleyhine ileri geçer ve o da Cehennemliklerin ameli ile amel eder, böylelikle oraya girer. Ve hiç şüphesiz sizden herhangi bir kimse Cehennemliklerin ameli ile amel eder. O kadar ki, kendisi ile Cehennem arasında ancak bir arşınlık mesafe kalır da, kitap onun hakkında ileriye geçer, o da Cennet ehlinin ameli ile amel eder ve Cennet'e girer."¹

Allah Rasulü'nün (sav) bu hadisi ve içerisindeki hadiseler tıbbi ve vakıya uyumluluk sağlamaktadır. Zahiren ve aklen imkânsız olan olaylar Allah'ın dilemesi ile gerçekleşmektedir. Düşünsenize zahiren havanın, suyun ve gıdanın olmadığı anne karnında, ceninin yaratılması oldukça imkânsızdır.

¹ (Buhari, Müslim)

Ama bu olay Allah'a (cc) kolay ve çok basittir. İnsanın anne karnında yaratılması değersiz ve pis meni ile oluşmaktadır. Her aşaması kırk gün süren bu yaratılış evresi meniden kana, kandan et parçasına, et parçasından da Allah'ın gönderdiği meleklerle ruh verilerek cenine dönüşmektedir. Sonra da Allah'ın takdir ettiği bir müddet daha orada kalmaya devam eder. O sürede de iç ve dış organlar gelişir ve Allah'ın dilemesi ile dünyaya gözlerini açarak imtihan süreci başlamış olur. Yaklaşık dokuz ay süren bu aşamayı Allah'tan başka kim ve kimler güç yetirebilir? O cenine ruh veren ve o süreçte havayı, yiyeceği ve suyu veren O'ndan başka kimdir?

Aklın ve hayalinin alamayacağı bir sanattır insan. İnsan, yaratıcısını ve ilahını bulması için sadece kendisine bakması, tefekkür etmesi ve incelemesi yeterlidir. Birçok konuda gaflete düşen insan, bu hususta da gaflete düşmekte, sanki sıradanmış gibi bir hal almaya devam etmektedir. Bu gafletten uyanmak ve Rabbimizin kullarına vermiş olduğu nimetleri tekrardan gözden geçirmek gerekmektedir.

İnsan, iç ve dış organlarının ne görev yaptığını tefekkür ederse, O'na karşı nankörlüğü o kadarda azalır. Mesela, vücudumuzun iç organlarından biri olan göğüs boşluğunun içerisinde biri sağda biri de solda olan akciğer; her nefes alındığında vücuda giren oksijeni kana yollar ve oradaki karbon-dioksiti temizler. Kafatasında korunaklı bir şekilde duran beyin, sinir sisteminin merkezidir. Kasları kontrol eder, hafızada eklenen her şeyi saklar, konuşmayı ve düşünceyi sağlar.

Vücudun sırt kaslarına karşı üst karın bölgesinde olup ve her iki tarafta yer alan böbrek; vücuda giren zararlı maddelerin idrar yoluyla süzülüp dışarıya atılmasına yardımcı olur. Sol göğüs kafesinin hemen altında yer alan dalak; kan hücrelerinin yapımına, vücuttaki kanın dengeli dağılımına ve vücudu

korumaya çalışır. Karın boşluğunun orta alt kısmında bulunan ince bağırsak; vücuda giren besinlerin faydalı olanlarını kana karıştırır. İnce bağırsak ile anüs (makat) arasında olan kalın bağırsak; mide ve ince bağırsakta arta kalan ve sindirilemeyen atıkların dışarıya atılmasına yardımcı olur.

Kaslı bir yapıya sahip olan kalp; göğüs boşluğunda iki akciğer arasında olup vücuttaki kanı pompalar ve dolaşımını sağlar. Vücudun sağ kısmının karın boşluğuna denk gelen karaciğer; tüketilen tüm besinleri vücudun kullanmasına hazır hale getirir, yağları yakar ve kanda düzenli bir şeker seviyesine getirir. Karın boşluğunda yer alan mide; karışımın arasındaki yararlı maddeleri seçip almaktadır. Yemeğin her çeşidini ezmekte ve onları kimyasal bölümlerine ayırmaktadır. Geri kalanını yeni proteinlere dönüştürmektedir.

Şimdi de insanın dış uzuvlarından bazılarını incelemeye çalışalım:

İnsanın her iki eli yirmi yedi kemikten ve on yedi kas sisteminden oluşmaktadır. İnsan kulağının (orta kulak) küçük bir kesimi yaklaşık dört bin kadar ince ve karmaşık kıvrımdan meydana gelen, şekil ve hacimden oluşmaktadır. Gözdeki görme duyusunun merkezi, ışığı karşılayan yüz otuz milyon sinir uçlarından meydana gelmiştir.

Kirpiklerle beraber göz kapakları onu, gece gündüz korumaktadır. Göz kapağının hareketi refleks halindedir ve gözü topraktan, mikropardan ve yabancı maddelerden korumaktadır. Kirpikler meydana getirdikleri gölge ile güneş ışınlarının keskinliğini kırmaktadırlar. Göz kapaklarının hareketi, bu korumanın yanında gözün kurummasını da engellemektedir. Gözü kuşatan ve gözyaşı adı verilen salgıya gelince bu göz için en güçlü en etkili temizleyicidir.

İnsandaki tat alma cihazı dildir. Dilin bu eylemi içinde epitelyum hücreleri bulunan

tat alma hücrelerinin, dilin üzerinde oluşturduğu kaygan dokularla gerçekle-
şir. Bu dokuların değişik şekilleri vardır. Bunların bir kısmı ipliksi, bir kısmı mantarsı, bir kısmı ise mercimek-
sidir. Bu dokular, tat alma sinirlerini ve dilin damarlarını beslemektedir. Yeme esnasında tat alma sinirleri etkilenmektedir ve bu etkiyi beyne iletmektedir. Bu cihaz ağzın girişindedir. Böylece insanın zararlı olduğunu hissettiği bir şeyi hemen dışarı atması mümkün olmaktadır. İnsan bu cihazla acı ve tatlıyı, soğuk ve sıcak, tuzlu ve tuzsuz, zehirli ve benzeri şeyleri hissetmektedir. Dil, küçük, ince tat alma hücrelerinden dokuz binini ihtiva etmektedir ve bu hücrelerin her biri birkaç sinirle beyine bağlıdır.²

İşte Allah (cc)'nin insana vermiş olduğu bazı nimetler... Bu nimetler insanın Allah'a karşı kulluğunu, şük-
rünü, acziyetini, zayıflığını hatırlatması gerekirken ne yazık ki sahte ilahlara kul olmaya, kibirlenmeye, bilmişlik taslamaya sevk etmektedir. Allah'ın da (cc) buyurduğu gibi:

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ

"Ey insan! Kerim rabbine karşı seni aldatan nedir?"³

Ey insan! Seni yokken yaratan ve her türlü nimetleri senin hizmetine sunan rabbine karşı ibadet etmekten alıkoyan nedir? Ey insan! Seni kerim olan rabbine karşı O'nun vahyinden yüz çevirip, batıl inançlara ve hevaya seni uyduran nedir? Ey insan! Seni kerim olan rabbine karşı O'na ortak koşmana sebebiyet

veren kimdir? Ey insan! Seni kerim olan rabbine karşı O'nun emirlerini ve yasaklarını değiştiren kimselere itaat etmene ve onları sevmene seni aldatan nedir?

İnfitar 6. Ayetten Çıkan Hikmet Damlaları;

1) Kur'an'ı Kerimde "Ey insan" lafzı 21 yerde tekil, 2 yerde de çoğul olmak üzere 23 defa geçmektedir. Bu ayetlerden 12 ayet Mekke suresinde, 11 ayette Medine surelerinde yer almaktadır.

2) Ayette geçen "Ey insan" buyruğu ile Allah (cc) ölümden sonra dirilişi inkâr edene hitap buyurmuştur. İbn-i Abbas'a (ra) göre buradaki insan, Velid bin Muğire; İkrime'ye (ra) göre ise Ubeyy bin Halef'dir.

3) Ayette geçen insan kelimesi bütün asileri kapsamaktadır. Ayetin nüzul sebebi hususi (belli) olması, insan lafzının geneline kapsamasına engel değildir. Çünkü insan kelimesinin başındaki 'elif-lam' takısı umumiyeti (geneli) ifade eder.

4) İnsanın en büyük düşmanı şeytandır. Şeytanın hilesinden, aldatmacasından Allah'a (cc) sığınmak ve ondan yardım istemekle korunabilinir. İnsanların Allah'ın dininden aldanmasının en önemli sebeplerinden birkaç tanesi şeytanın günahları süslü göstermesi, insanın cehalet içerisinde kalması ve Allah'ın dininden yüz çevirmesidir.

5) Ayette Allah (cc) celal lafzını değil de kerim lafzını kullanması da oldukça manidardır. Kıyameti inkâr eden insana bile kerim lafzını kullanması insanlığa rahmet nazarı ile bakmasının bir delili ve işaretidir.

Hamd, Âlemlerin Rabbi Olan Allah'adır.

² (Seyyid Kutub, Fi Zilali'l-Kur'an)

³ (82 İnfitar 6)

ZALİME YARDIM

Erhan Yıldız

erhanyildiz@takvadergisi.org

Zulüm hak sahiplerine hakkını vermemektir. Bu hak ne kadar büyürse zulümde o kadar büyür hatta dinden çıkaran bir hal alır. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz: Bir kimse kendisine veya kedisi gibi bir insana zulmedebilir, başkasının hakkına tecavüz edebilir. Tabi ki bu önemsiz değildir, ama anne-babaya yapılan kadar büyük de değildir. Çünkü anne-babanın hakkı diğer insanlardan daha büyüktür. Peki, Allah'ın hakkı söz konusu olursa... Allah'ın hakkı en büyük hak olduğu için, bu konudaki zulümde en büyüğüdür. Bu yüzden Lokman oğluna nasihat ederken en büyük zulmün şirk olduğunu söylemiştir. Şirk Allah'ın hakkına girmek, sınırı çiğnemek, Allah'a ait olanı O'na değil de başkasına vermektir. Bu yüzden zulümdür ve hatta en büyüğüdür.

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -ﷺ- «-انْصُرْ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا»، فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، انْصُرْهُ مَظْلُومًا، فَكَيْفَ انْصُرْهُ ظَالِمًا؟ قَالَ: «تَمْنَعُهُ مِنَ الظُّلْمِ، فَذَلِكَ نَصْرُكَ إِيَّاهُ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

Enes'in (ra) naklettiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: “Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et.” Bunun üzerine birisi, “Ey Allah'ın Rasulü! Eğer mazlum ise yardım ederim, ancak zalimse ona nasıl yardım edeceğim?” dedi. Rasulullah buyurdu ki, “Onun zulmüne engel olursun. İşte bu ona yapacağın yardımdır.”¹

Bu sayımızda Allah Rasulü'nün (sav) zikrettiğimiz hadisini anlamaya, anlatmaya çalışacağım. Tercih sebebim ise içinde yaşadığımız şu zamanda, dünyanın her yerinde zulmün, zalimin ve dolayısıyla da mazlumin çoğalması, terimlerin karıştırılmasıdır. Ve hatta hadisten de anlayacağımız üzere Müslüman kardeşlerimizin de bazı meselelerde zalim olabilecekleri kadar ince ve önemli bir mesele olmasıdır. Hepimizin “zulüm nedir?”, “adalet

nedir?”, “zalim kimdir”, “mazlum kimdir?” sorularının cevaplarını çok iyi bilmemiz gerekir ki, zulme karşı çıkalım; zalime destek olmayalım; mazluma yardım edelim ve adaletli olalım.

Toplumumuzun algısında yalnızca başkasının hakkını gasp etmek ve haksızlık olarak algılanan zulmün, aslında sadece bu olmadığını ve birçok çeşidinin olduğunu anlatmaya geçmeden önce sözlük ve istilah tanımlarını aktarmak uygun olacaktır.

Sözlük Anlamı: Bir şeyi ona ait olmayan yere koymak.

İstilah Anlamı: Belirlenmiş sınırları çiğnemek, haktan bâtila sapmak, kendi hak alanının dışına çıkıp başkasını zarara sokmak, rızasını almadan birinin mülkü üzerinde tasarrufta bulunmak, zorbalık.²

Zulmün karşıtı olan adalet ise bir şeyi ona ait olan yere koymaktır. Hakları hak sahiplerine vermek, sınırları çiğnememektir.

Zulüm kelimesi Kur'an-ı Kerim'de 20 ayette geçmektedir. Ama türevleri sayılacak olursa 269 defa yer alır Kur'an'da ve 200'den fazla yerde “küfür, şirk” veya “Allah'ın hükümlerini çiğneme, günah işleme”, 20'yi aşkın ayette “beşerî ilişkilerde haksızlığa sapma” anlamında kullanılmıştır. Yetmişden fazla ayette Allah'ın hiç kimseye hiçbir şekilde zulmetmeyeceği, insanların dünyada uğradıkları zararların ve ahirette uğrayacakları cezaların kendi kötülüklerinin karşılığı olduğu, inkârcıların ve kötülük işleyenlerin sonuçta kendilerine zulmettikleri belirtilir.³

Zulüm hak sahiplerine hakkını vermemektir. Bu hak ne kadar büyürse zulümde o kadar büyür hatta dinden çıkaran bir hal alır. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz: Bir kimse

¹ (Muttefakun aleyhi)

² (İslam ansiklopedisi, zulüm)

³ (age)

kendisine veya kedisi gibi bir insana zulmedebilir, başkasının hakkına tecavüz edebilir. Tabi ki bu önemsiz değildir, ama anne-babaya yapılan kadar büyük de değildir. Çünkü anne-babanın hakkı diğer insanlardan daha büyüktür.

Peki, Allah'ın hakkı söz konusu olursa... Allah'ın hakkı en büyük hak olduğu için, bu konudaki zulüm de en büyüğüdür. Bu yüzden Lokman oğluna nasihat ederken en büyük zulmün şirk olduğunu söylemiştir.⁴ Şirk Allah'ın hakkına girmek, sınırı çiğnemek, Allah'a ait olanı O'na değil de başkasına vermektir. Bu yüzden zulümdür ve hatta en büyüğüdür. Bu durumu Allah'a iftira atanların, yani ellerinde hiçbir delil olmadan Allah adına yalan söyleyenlerin, Allah'ın zikrini engelleyenlerin ve mescitleri harap edenlerin anlatıldığı ayetlerde de görürüz:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

"Kim Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalimdir? İşte bunlar, Rablerine arz edilecekler ve şahitler de, "Rablerine karşı yalan söyleyenler işte bunlardır" diyeceklerdir. Biliniz ki, Allah'ın lâneti zalimler üzerindedir."⁵

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا ۚ أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Allah'ın mescitlerinde onun adının anılmasını yasak eden ve onların yıkılması için çalışandan kim daha zalimdir. Böyleleri oralara (eğer girerlerse) ancak korka korka girebilmelidirler. Bunlar için dünyada rezillik, ahirette de büyük bir azap vardır."⁶

⁴ ("Hani Lokman, oğluna öğüt vererek şöyle demişti: "Yavrum! Allah'a şirk koşma! Çünkü şirk elbette büyük bir zulümdür."

(31/Lokman 13))

⁵ (11/Hud 18)

⁶ (2/Bakara 114)

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

"Kim Allah'a karşı yalan uydurandan, ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalimdir? Şüphesiz ki, zalimler kurtuluşa eremez."⁷

Buna benzer ayetleri çoğaltabiliriz elbette ama maksadın hâsıl olması için bu ayetler yeterlidir diye düşünüyorum. Burada dikkat çekmek istediğim nokta ayetlerin hepsinin "وَمَنْ أَظْلَمُ" "Kim daha zalimdir?" diye başlamasıdır. Görüldüğü gibi kişiyi dinden çıkaran büyük zulüm sadece şirk değil, Allah'ın hakkının olduğu her durum ve haldir. Allah'ın hakkını Allah'a vermeyenden daha zalim kim olabilir ki?

Buraya kadar büyük zulmü aktarmaya çalıştım ki bu zulmün en büyük zulüm olduğunu aslında fıtratlarında bilir. Birde zulmün diğer çeşidini, dinden çıkarmayan kısmını aktarmaya çalışalım ama bu kısım çok detaylı ve çok incedir. Öyle ki kişinin kendisine, başkasına veya bir hayvana yaptığı da zulüm olabilir. Bazen çok basit gördüğümüz şeyler bile bir zulümdür aslında. Bu inceliği şu şekilde örneklendirebiliriz:

Bir sahabi, başka çocukları olmasına rağmen bir çocuğuna mallarından hibe etmek istediğini ve Allah Rasulü'nünde bu duruma şahit olmasını istediğini söyledi. Allah Rasulü (sav) bu durumu bir zulüm olarak gördü ve "O halde beni şahit tutma; çünkü ben bir zulme şahit olamam"⁸ deyip şahitlik yapmadı.

Rasulullah (sav) bir gün şöyle buyurdu: "Bir adam bir ineği götürürken üzerine bindi. İnek adama bakıp dile geldi ve 'Ben bunun için yaratılmadım, ben ziraat için yaratıldım. 'dedi.'" İnsanlar hayret ve korku

⁷ (6/Enam 21)

⁸ (Müslim)

ile: "Subhanallah, konuşan bir inek ha!" dediler. Efendimiz (sav) "Buna ben inanırım, Ebu Bekir ve Ömer de inanırlar." buyurdu.⁹

Bu verdiğimiz ikinci örnekte zulüm ibaresi geçmese de bilmemiz lazım ki bir şeyi yaratılış amacına uygun olarak kullanmamak bir zulümdür. Bir ineğe binmek te yaratılış amacının dışında kullanmaktır buda zulümdür. Hatta öyle ki ineği konuşuracak bir zulüm. Tıpkı insanoğlunun sadece Allah'a kulluk için yaratıldığı halde, bu yaratılış amacına uygun yaşamadığında şirke ve küfre girerek zulüm işlemesi gibi.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

*"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."*¹⁰

Bu meselenin ne kadar ince ve dikkat edilmesi gereken bir mesele olduğunu bu rivayetlerden anlayabiliyoruz. Şimdi de bu küçük zulmün yani dinden çıkarmayan zulmün çeşitlerinden bahsedelim.

İnsanın Kendi Nefsine Yapığı Zulüm

İnsan günah işlemek suretiyle kendi nefsine zulmeder. Ve bu konuda birçok ayet vardır. Bu ayetlerden bir kaçını şöyle sayabiliriz:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا

*"Biz her peygamberi sırf, Allah'ın izni ile itaat edilmek üzere gönderdik. Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan günahlarının bağışlanmasını dileseler ve Peygamber de onlara bağışlama dileseydi, elbette Allah'ı tövbele-ri çok kabul edici ve çok merhametli bulacaklardı."*¹¹

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذِنَ اللَّهُ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

*"Sonra biz, o kitabı kullarımızdan seçtiğimiz kimselere (Muhammed'in ümmetine) miras olarak verdik. Onlardan kendine zulmedenler vardır. Onlardan ortada olanlar vardır. Yine onlardan Allah'ın izniyle hayırlı işlerde öne geçenler vardır. İşte bu büyük lütuftur."*¹²

Diğer İnsanlara Karşı Zulüm

Bu kısım, zulüm denilince akla ilk gelen kısımdır. Bu zulme de Allah (cc) Kur'an'da birçok ayette yer vermiştir.

قَالُوا جَزَاءُ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

*"Onlar da: "Cezası, su kabı kimin yükünde bulunursa, o kimsenin kendisi(nin alıkonması) onun cezasıdır. Biz zalimleri böyle cezalandırırız" dediler."*¹³

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنِ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسٍ بِإِذْنِ إِلَيْكَ لَأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ

"(Ey Muhammed!) Onlara, Adem'in iki oğlunun haberini gerçek olarak oku. Hani ikisi de birer kurban sunmuşlardı da, birinden kabul edilmiş, ötekinden kabul edilme-mişti. Kurbanı kabul edilmeyen, "Andolsun seni mutlaka öldüreceğim" demişti. Öteki, "Allah, ancak kendisine karşı gelmekten

⁹ (Müslim)

¹⁰ (51/Zariyat 56)

¹¹ (4/Nisa 64)

¹² (35/Fâtır 32)

¹³ (12/Yusuf 75)

sakınanlardan kabul eder” demişti. “Andol-sun! Sen beni öldürmek için elini bana uzatsan da ben seni öldürmek için sana elimi uzatacak değilim. Çünkü ben âlemler-in Rabbi olan Allah’tan korkarım.” “Ben istiyorum ki, sen benim günahımı da, kendi günahını da yüklenip cehennemliklerden olasın. İşte bu zalimlerin cezasıdır.”¹⁴

Görüldüğü üzere Allah (cc) ilk ayette hırsızlığı, ikinci ayette ise adam öldürmeyi zulüm olarak belirtmiş ve yapanların zalim olduğunu söylemiştir.

Toparlayacak olursak zulmü 2 ana başlık altında, üç kısım olduğunu söyleyebiliriz:

- **Büyük Zulüm** (dinden çıkaran).

1- Allah'a karşı yapılan zulüm

- **Küçük Zulüm** (haram olan, dinden çıkarmayan)

2- Kişinin başkalarına yaptığı zulüm.

3- Kişinin kendisine yaptığı zulüm.

Bunlardan sonra şunu söylemek gerekir ki herkesin malumudur, zulmün küçüğü de olsa zulümdür ve haramdır. Allah (cc) bunu haram kılmıştır. Yaptığımız her zulmün, küçücükte olsa mutlaka karşılığını, hakkını ahirette göreceğiz. Rasulullah'ın (sav) bize "Kıyamet gününde her hak, sahibine verilecektir. Hatta boynuzsuz olan koyun bile boynuzlu olan koyundan hakkını alır."¹⁵ diyerek bildirdiği gibi...

Zulmü ve çeşitlerini belirttikten sonra başa dönüp hadisimizi anlamaya çalışalım.

Allah Rasulü (sav) “Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et.” dediğinde, haklı olarak sahabe şaşıyor ve zalime nasıl yardım edilebilir diyor. Bunun üzerine

Allah Rasulü bizim için rehber olacak sözünü söylüyor; “Onun zulmüne engel olursun. İşte bu ona yapacağın yardımdır.”

İlk önce şuna dikkat etmemiz gerekir; Allah Rasulü (sav) mazluma da zalime de “أَخَاكَ” “kardeşiniz” diyor. Yani Allah'ın (cc) bizleri kardeş kıldığı¹⁶ Müslüman kardeşimiz. Peki, bu Müslüman kardeşimiz en büyük zulüm olan şirk ve küfrü işlemekle zalim olmadıysa ya başkasına ya da kendisine zulüm işlemekle zalim olmuştur değil mi?

Bu iki durumu yaşanan bir hadiseyle örnek-lendirmek istiyorum. Hepimizin malumudur ki sigara haramdır. Ne yazık

ki bu haram olan sigarayı hala içen ve her gün defalarca bu harama düşen Müslümanlar da var. Hatta öyle ki rahatça bu günahı işleyen Müslümanlara nasihat edildiğinde rahatsızlık duyuluyor. Bu durum yani hem günahı sürekli işlemekle normalleştirmek hem de nasihatten rahatsızlık duymak çok tehlikelidir. Bu meseleyi daha sonraki sayılarda ele almayı istiyorum Allah'ın yardımıyla. Anlatmak istediğim olaya dönelim, bir Müslüman kardeşimiz bir ilim talebesi kardeşimizin yanında sigara içme cüretinde bulunmuş. İsim vermeden bu olay bana anlatıldığında o kadar üzüldüm ve kızdım ki ne diyeceğimi bilemedim. İlim talebesi olmasa da başka birinin yanında rahatlıkla günahına ortak ederek, şahit tutarak, sigara içmek, buna yeltenmek bir cürettir. Peki, bu cüreti nasıl buluyor bu kardeşimiz, işte Allah Rasulü'nün dediği gibi zalime yardım etmediğimizden. Biraz açalım: Bu kardeşimiz her sigarayı içtiğinde kendi nefesine zulmediyor ve zalim oluyor. Onunla birlikte oturan kalkan, gezen tozan, ticaret yapan vs. arkadaşları ise onunla olan bu ilişkilerinin zarara uğramaması için sessiz kalıyor, ona tavir uygulamıyor ve aslında o kendi nefsi-

¹⁴ (5/Maide 27-28-29)

¹⁵ (Müslim)

¹⁶ (49/Hucurât 10)

ne zulmederek zalim olan arkadaşına oda zulmediyor ki onun zulmüne istemese de destek oluyor.

Kendi arkadaşına günah ta işlese, benim arkadaşım bu diyerek ses çıkarmamak zulme susmak, ona destek olmaktır ve bu çok kötü sonuçlar oluşturabilir. Cahiliye özelliğidir. Bu benim arkadaşım, bu benim kardeşim, bu benim hocam, bu benim hemşerim diyerek hakkı hak sahibine vermemek hem zulme destek olmak hem de zulüm işlemektir.

Bu gün bakıyoruz hocası hata yaptığında günah işlediğinde, arkasında duran, sigara içen örneğindeki gibi yaptığına susup bile günahına destek olan, böylelikle ona cesaret veren ve ümmete sıkıntı veren Müslümanlar var. Neden yapıyorlar bunu? Tabi birçok sebebi var ama en büyük sebebi dediğimiz gibi "benim hocam". Benimse haklıdır, benimse doğrudur diye düşünmek. Bilinmesi için söylüyorum müseylemetül kezzabı bilirsiniz, peygamberlik iddiasında olan yalancıyı, bunun kabilesi hanifoğullarının bir sözü var, derler ki: "Bizim yalancımız Kureş'in doğrucusundan daha iyidir!" bakın Allah'a iftira atan, peygamberim diyen bir yalancı zalimi savunuyorlar, peygamberimizin doğru olduğunu bile bile.. Neden peki? Çünkü bizim. Bizim arkadaşımız, kardeşimiz, hocamız.

Oysa bu hadisten ve diğer delillerden anlarız ki İslam yabancıda olsa, kâfırda olsa haklı olana hakkı vermeyi emreder. Kardeşin bir günah işlediğinde ona engel olmayı emreder, hatta hadise baktığımızda onun o zulmüne engel olmayı ona yardım olarak görür ve bunu emreder.

Şimdi bu durumda olan kardeşler zannetmesinler ki nefislerine zulmeden kardeşlerine, hocalarına destek olurken, kendince korurken, onlara yardımcı oluyorlar, aksine onlara zulmediyorlar.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوَّا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

*"Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa, Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun. (Şahitlik ettikleriniz) zengin veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın). Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. (Onları sizden çok kayırır.) Öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın. Eğer (şahitlik ederken gerçeği) çarpıtırmanız veya (şahitlikten) çekinirseniz (bilin ki) şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."*¹⁷

¹⁷ (4/Nisa 135)

SAKİFETU BENÎ SÂİDEDE BİAT EDENLER

Mustafa Yakupoğlu

Tarihi olayları tahrif etmeyi ve biz Müslümanların nezdinde mümtaz şahsiyetler olan sahabeleri karalamayı din edinmiş olan Şî'aların bu alanda yaptıkları çalışmaların belkide ilki, Rasulullah'ın (sav) vefatının hemen aynı gününde gerçekleşen ve tüm sahabelerin Ebu Bekir'e (ra) biat etmesiyle sonuçlanan Sakifetu benî Sâide hadisesidir.

Bu hadisenin Rasulullah'ın (sav) defni öncesinde olması, ensardan olan sahabelerin, muhacirleri beklemeden Sad bin Ubade'yi (ra) halef olarak göstermeleri ve bu önemli hadisede Ali bin Ebî Tâlib'in (ra) orda hazır olarak bulunmaması gibi zahiren müşkül görünen gerçekler, bu güruh için bulunmaz birer fırsattı. Bu gibi meseleleri değerlendirmeyi dini bir vecibe olarak gören Şî'alar, bu bozuk anlayışın bir tezahürü olarak sahabeleri Rasulullah'ın (sav) cenazesine katılmayarak liderlik peşine düşmekle hatta bu uğurda birbirlerine düşmekle itham ettiler. Peki, zahiren müşkül gibi görünen bu hadisenin hakikati neydi? Sahabeler neden Rasulullah'ın (sav) defninin öncesinde Benî Sâide'nin sakîfesindeydi? Sad bin Ubade (ra), gerçekten de bazı tarihçilerin iddia ettiği gibi halife olabilmek için elindeki tüm kozları oynayarak sahabeler arasında ikilik çıkaran biri miydi? Ali bin Ebî Tâlib'in (ra) sahabelerin Ebu Bekir'e (ra) biat etme kararına karşı tutumu neydi? Gerçekten de tarihçilerin iddia ettiği gibi Rasulullah'ın halifesine biat etmekten imtina etti mi? Bu gibi sorular, sahabelere yöneltilen ithamlar sebebiyle cevaba muhtaç bir hale

gelmektedir. Bu sebeple de bu yazımızda elimizden geldiğince bu asılsız ithamları bertaraf etmeye ve menfi ve asılsız haberlerle karartılmaya çalışılan tarihimizi doğru olan haberlerle aydınlatmaya çalışacağız.

Sahabelerin Benî Sâide'nin Sakîfesinde Toplanması;

Rasulullah (sav) buyuruyor ki; "Her kim itaatten el çekerse, kıyamet günü Allah ile delilsiz karşılaşır. Kim de boynunda biat olmadan ölürse cahiliye ölümüyle ölür."¹

Sahabeler, gündüzün aydınlığı gibi ayan olan bu yola cahiliyenin karanlıklarından çıkarak gelen bir topluluktu. Bu sebeple cahiliye Araplarının başıboş, bölük pörçük bir halde yaşadıkları ve tüm nüfuslarına rağmen dünya sahnesindeki diğer milletler karşısında hiçbir ağırlığının olmadığı o günleri çok iyi biliyorlardı. Nitekim de bu bilgi elde edilen tüm kazanımların heba olmasına engel olabilmek için sahabeleri harekete geçirdi. Çünkü olası bir ikilik veya olası bir otorite boşluğu 23 yıllık mücadelenin duraklamasına sebep olabirdi. Ve nihayetinde de bu ön geçmişin bir tezahürü olarak harekete geçen Ensardan olan sahabeler Rasulullah'ın (sav) defnedilmesini bile beklemeden halifelerini seçmek üzere benî Sâide'nin sakîfesinde bir araya geldiler. Bu toplantıda hiç zaman kaybetmeden bir lider seçmeye kararlı olan Ensar, Hazrec'in lideri Sad bin Ubade'nin (ra) halife olması görüşü üzerinde birleştiler. Bu haber Muhacirlere ulaştınca, o esnada Ebu Bekir'in (ra) etrafında kimin halife olacağını konuşan muhacirler; "Hemen Ensar kardeşlerimizin yanına gidelim, onlarında bu konu hakkında hakkı var."² diyerek harekete geçtiler. Muhacirler benî Sâide'nin sakîfesine ulaşip meclise oturduktan sonra, Ensardan bir kimse Allah'a hamdu sena ettikten sonra konuşmaya başladı ve dedi ki; "Biz dine yardım eden ve onu savunan bir topluluğuz. Sizler ise - ey muhacir topluluğu - bizden bir

¹ (Müslim,3/1478)

² (Umeri,"Asrı Hilafetu Raşide",40)

grupsunuz. Ancak sizden bazı kimseler buna rağmen başa geçerek bizi yönetimden uzaklaştırmak istiyor.”³

Ensarın bu çıkışına karşılık Ebu Bekir (ra) söz aldı; “Ey Ensar topluluğu hangi faziletten söz ederseniz edin, gerçekten de siz o faziletlere sahipsiniz. Ancak yönetim işi Kureyş'ten olan gruba aittir. Onlar nesep açısından Arapların vasat bir grubudur. Bence bu iki adamdan birini seçmelisiniz.”⁴ Diyerek Ömer bin Hattab (ra) ve Ebu Ubeyde bin Cerrah'in (ra) elini tuttu.

Ebu Bekir'in (ra) bu çıkışı üzerine Ensardan olan Habbab bin Munzir (ra); “Ben aramızda ki problemi çözecek bir öneride bulunayım; Bizden bir emir sizden bir emir olsun.”⁵ dedi ve bunun üzerine karmaşa daha da arttı. Taraflar arasında sesler yükselmeye başladı. İhtilafın daha da büyüyeceğini sezen Ömer bin Hattab (ra) Ebu Bekir'e (ra) yönelerek; “Elini uzat.” dedi. Bunun üzerine Ebu Bekir'e (ra) elini uzattı ve Ömer bin Hattab'ın (ra) biat etmesiyle önce Muhacirler, akabinde de Ensar olmak üzere tüm sahabeler Ebu Bekir'e (ra) biat ettiler.⁶

Şehristanî bu hadise hakkında şöyle demektedir. “Ne Ebu Bekir nede onun dışında hiç kimse yönetici olmadan işlerin yürüyebileceği düşüncesindeydiler.”⁷ Bundan dolayı sahabenin hepsi bir imamın seçilmesi konusunda ittifak halindeydiler. Bu durum imamın gerekliliği noktasında sahabe arasında icmanın olduğunu ortaya koymaktadır. Yoksa sahabenin bu meseleyi Rasulullah'ın (sav) defninin öncesine takdim etmesi Şî'a ve onların batılı kardeşleri müsteşriklerin iddia ettiği gibi yönetici olma sevdasından dolayı değildir. Zira daha sonraları Ömer bin Hattab (ra) o gün yaşananları aktarırken derki; “Ebu Bekir'in içinde bulunduğu bir topluluğa yönetici olmaktan sa boynumun vurulması daha hoşuma giderdi.”⁸ Yine başka bir rivayette de Ebu

Bekir'in (ra) şöyle dediği aktarılır; “Sakîfe günü Sâide oğullarındayken Ebu Ubeyde ya da Ömer'in halife, benim de onlara vezir olmamı çok isterdim.”⁹

Aslında yönetimden uzak durmaya çalışan sadece Ebu Bekir (ra) ile Ömer bin Hattab (ra) değildi. Tam aksine bu durum o dönem sahabede hâkim olan genel bir özellikti. Aslında Benî Sâidede olan tartışmalara dikkatlice baktığımızda, Ensarın yöneticiliği talep etmekten öte İslam davasının ikbalini düşündükleri için biran önce yöneticinin seçilmesi gayretinde olduklarını görüyoruz. Aksi olmuş olsaydı Ebu Bekir'in (ra) konuşmasının akabinde taleplerinden vazgeçip ona biat etmezlerdi. Eğer Ensardan olan sahabelerin yönetimi geçirmek gibi bir dertleri olsa o diyarın yerli halkı oldukları halde buna müsaade etmezlerdi. Hele Ebu Bekir'e (ra) biat edip onun emrinde dünyanın dört bir yanına giderek İslam sancağını yükseltmek için cihad etmezlerdi. Aksine Ensardan hiç kimse Ebu Bekir'e (ra) biat etmekten geri durmadıkları gibi onunla birlikte mürtedlere karşı savaştılar. Eğer Şî'a ve onların batılı kardeşleri olan müsteşriklerin iddia vehmettiği gibi onların arasında ihtilaf vuku bulmuş olsaydı bu mümkün olabilir miydi? Asla mümkün olmazdı.

Sad Bin Ubade'in (ra) Tutumu;

Peki, en nihayetinde tüm sahabelerin biat etmesiyle sonuçlanan bu hadisede Sad bin Ubade'nin (ra) tutumu neydi? Gerçekten de bazı tarihçilerin aktardığı gibi halife olabilmek için elindeki tüm kozları oynayarak Müslümanlar arasında ikicilik çıkaran biri miydi? Ve en önemlisi Ebu Bekir (ra) halife olduktan sonraki dönemde diğer sahabelere karşı tavrı ne oldu?

İlk öncelikle Sad bin Ubade (ra) hakkında bazı bilgiler vermemiz gerekir ki, kendisi duruşu ve samimiyetiyle sahabenin en üstünlerinden biri olduğunu defalarca ispatlamış güzide sahabelerden biriydi.

³ (Buhari, Kitabı Hudud, 6830)

⁴ (age)

⁵ (age)

⁶ (age)

⁷ (Şehristanî, “el-Milel ve'n Nihal”, 7/83) (Mahmud Halidî, “Nizamu'l Mulk”, 237-248)

⁸ (Buhari, Kitabı Muharibin/6830)

⁹ (Ahmed b. Hanbel, “Musned”/1/2136)

Sad bin Ubade (ra) ikinci akabe biatında Ensarın lideriydi. Aynı zamanda Bedir savaşına katılma faziletine nail oldu. Yine Hendek savaşında Rasulullah'ın (sav) muhasarayı sonlandırmak için Medine gelirinin üçte birini müşriklere verme teklifini kabul etmeyip "Seninle ölmeye razıyız." Cevabını vererek İslam davasına bağlılığını en zirvede ortaya koymuş ender bir şahsiyetti.

Hal böyleyken, İslam dinine bu kadar hizmet etmiş bir sahabenin İslama ve Müslümanların tamamına muhalif bir şekilde kavmiyetçilik duygularıyla hareket ederek hilafeti ele geçirmeye çalışması muhal bir durumdur. Ve en önemlisi bu hakikatin aksini ispatlayacak sahih hiçbir rivayet yoktur. Hatta sahih olan tüm rivayetler bu iddiaların aksini göstermektedir.

Tarihu't-Taberî'de Sad bin Ubade'ye (ra) isnatla nakledilen; "Yayımdaki oku size fırlatmadıkça, mızrağımın ucunu kana bulamadıkça ve kılıcımla vurmadıkça size biat etmeyeceğim." sözü ile Sad bin Ubade'nin (ra) sahabelerle birlikte namaz kılmadığı, onların toplantılarına katılmadığı, hükümlerini kabul etmediği ve onlarla birlikte hac etmediğini aktaran rivayete gelince,¹⁰ bu rivayeti nakleden Lut bin Yahya Ebu Mutf Şî'a olan bir tarihçidir.¹¹ Bu sebeple bu rivayete dayanarak Sad bin Ubade (ra) ile diğer sahabeler arasında bir ayrılığın olduğunu ispatlamaya çalışmak doğru değildir. Rivayetin sahih olduğunu kabul etsek bile, sahabeler hakkında müspet haberler ile menfi haberler çakıştığına doğru olan müspet olanı tercih etmektir.¹²

Yaşanan hakikatleri serdedersen, Ebu Bekir (ra) o gün tüm sahabelere hitab ederek şöyle demişti; "Sizin de hatırlıyor olacağınız gibi, Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştu; "Eğer tüm insanlar bir tarafa ve Ensarda bir

tarafa gitse ben Ensarın gittiği tarafa giderim."¹³ Daha sonra Ebu Bekir (ra) Sad bin Ubade'ye (ra) Rasulullah'ın (sav) şu hadisini hatırlatarak şöyle dedi; "Hatırlıyor musun ey Sad? Senin de bulunduğun bir ortamda Rasulullah (sav) şöyle buyurdu; "Yönetim Kureyş'indir. İnsanların iyisi onların iyisine tabi olur. Ve insanların kötüsü onların kötüsüne tabi olur. "Bunu üzerine Sad (ra) dediki; "Doğru söyledin biz veziriz siz emirsiniz."¹⁴

Bu rivayette görüldüğü üzere Sad bin Ubade (ra) Tarihu't-Taberî'de Lut bin Yahya Ebu Mutf'dan aktarılan haberin tam aksine Ebu Bekir'e (ra) biat etmektedir. Buda göstermektedir ki Sad bin Ubade'nin (ra) biat etmediğine dair var olan rivayetler hiçbir şekilde o dönemin gerçeklerini yansıtmamaktadır. Bu türlü şayiaların günümüze kadar ulaşması ve bu denli yaygınlaşması, Şî'aların tarihi şahsiyetleri itibarsızlaştırma çalışmalarının en belirgin sonuçlarıdır. Hakikatlerse onların iddialarından çok uzaktır.

Ali Bin Ebî Tâlib (ra) Yaşanan Bu Hadiseye Karşı Tutumu;

Tarihi kaynaklara baktığımızda, Ali bin Ebî Tâlib'in (ra) Ebu Bekir'e (ra) geç biat ettiği ne dair rivayetler bir hayli çoktur. Ali'nin (ra) Sakîfetu Benî Sâide hadisesi esnasında Rasulullah'ın (sav) defniyle ilgilendiğinden dolayı hazır bulunamamasını fırsat bilen Şî'a tarihçiler, Ali'nin (ra) alınan karara kızarak geç biat ettiğini hatta sahabenin yapmış olduğu seçimden da dolayı memnun olmadığını iddia etmişlerdir. Peki, gerçekten de iddia edildiği gibi Ali (ra) geç mi biat etmişti?

Ebu Said el Hudrî'den (ra) rivayet edildiğine göre şöyle demiştir; "İnsanlar Ebu Bekir'e biat ettikten sonra o minbere oturdu ve insanları gözden geçirdi. Ve Ebu Bekir Ali'yi göremedi. Bunun üzerine çevredekilere Ali'yi sordu ve bunun üzerine Ensardan

¹⁰ (Tarihu't-Taberî, 4/42)

¹¹ (Zehebi, "Mizanu'l-İtidal fî Nakdi er-Racul/3/2992.

Bahsi geçen ravinin ismi Lut bin Yahya Ebu Mutf.

Onun rivayetleri sadece Şî'a tarafından kabul görmüştür. İbni Kumi'nin söylediğine göre Lut bin Yahya Şî'a'nın en güçlü tarihçilerindendir.)

¹² (EL Bidâye Ve'n Nihâye,5/49)(Ali'nin hayatı, Ali Muhammed Sallâbi,S.138/571)

¹³ (Buhari,Kitabu Temenni, 7244)

¹⁴ (Ahmet bin Hanbel,18. Sahihun Liğayrihi)

bazıları gidip onu çağırıldılar. Ali (ra) gelince Ebu Bekir (ra) dedi ki ; "Ey Rasulullah'ın amcasının oğlu ve damadı, sen Müslümanların birliğini bozmak mı istiyorsun?" Bu tepkiye karşılık Ali (ra); "Ey Rasulullah'ın halifesi, bugün kimseyi kınama." dedi ve akabinde de biat etti.¹⁵

Muslim'in hocası İbni Huzeyme Ebu Said eh Hudrî'nin (ra) rivayet etmiş olduğu mezkûr hadisin ehemmiyeti hakkında der ki; "Bu hadis kıymetçe bir hazineye eş değerdir."¹⁶ Zira bu hadis, Ali'nin (ra) Ebu Bekir'e (ra) biat etmekten imtina ettiğini iddia eden Şî'aların tüm şüphelerini bertaraf etmektedir.

Yine İbni Kesir'de bu hadis hakkında şöyle demiştir; "Bu hadisin isnadı sahihtir. Mahfuzdur. Bu hadiste büyük bir menfaat vardır. O da Ali bin Ebî Tâlib'in biatıdır. Bu biat Rasulullah'ın (sav) vefatının ya birinci günü ya da ikinci gününde gerçekleşmiştir. Doğru olanda budur. Zira Ali bin Ebî Tâlib, Ebu Bekir Sıddık'tan hiçbir zaman ayrılmamış ve onun arkasında namaz kılmaktan bir vakit bile geri durmamıştır."¹⁷

Habib bin Ebî Sâbit'de şöyle naklediyor; "Ali bin Ebî Tâlib evindeydi. Ona bir adam geldi ve "Ebu Bekir biat alıyor" dedi. Bunun üzerine Ali gömleğiyle mescide gitti. Üzerinde rida ve izar yoktu. Bu husus da geç kalmamak için acele ediyordu. Biat etti ve bir kenara oturdu. Daha sonra ridasını getirmesi için eve birini gönderdi. Ridası gelince onu da gömleğinin üzerine giydi."¹⁸ Bu rivayette görüldüğü üzere Ali (ra) iddia edilenlerin tam aksine biat etmekten geri kalmamak için acele bir şekilde evinden çıkarak Ebu Bekir'e (ra) biat ediyor. Çünkü diğer sahabeler gibi oda, bu görevin Ebu Bekir'e (ra) layık olduğunu ve lider olmaksızın işlerin idaresinin mümkün olmadığını çok iyi biliyordu.

Yine Ali (ra), daha sonraları o gün yaşananları aktararak diyor ki; "Biz istişarede bulunmadığımız için kızdık. Yoksa Rasulullah'tan sonra bu işe en layık olarak Ebu Bekir'i görüyorduk. O, Rasulullah'ın mağara arkadaşıydı. İkinin ikincisiydi. Biz onun şerefini ve büyüklüğünü biliriz. Zira Rasulullah hâli hayatta iken insanlara namaz kıldırmasını ona emretmişti."¹⁹

Bütün bu rivayetleri cem ettiğimizde görülmektedir ki, Ali'nin (ra) kızgınlığı sadece istişarede bulunamamaktır. Yoksa Ebu Bekir'in (ra) kifayetsizliği gibi bir düşüncesi kesinlikle yoktur. Ancak Şî'a tarihçilerin uydurduğu asılsız şayialar ve bu uydurmaların herhangi bir açıklama yapılmaksızın ehli Sünnet nezdinde itibarı olan alimler tarafından kitaplarında nakledilmesi, sanki böyle bir hakikat varmış gibi anlaşılmasına hatta birçok kesim tarafından kabul görmesine sebep olmuştur. Hâlbuki asıl olan bir gerçek var ki, o da önce Muhacirlerin sonra da Ensarın biat etmesiyle tüm sahabelerin Ebu Bekir'e (ra) biat etmesidir. Ve Abdulmuttalib oğullarından ilk biat eden Ali'dir (ra).

Duamızın sonu alemlerin Rabbi Olan Allah'a hamd olsun.

¹⁵ (El Müstedrek 3/76)(Es Sünenü'l Kubrâ 8/143) Hadis iki sahih isnadla rivayet edilmiştir.)

¹⁶ (Ali'nin hayatı, Ali Muhammed Sallâbi, S.135)

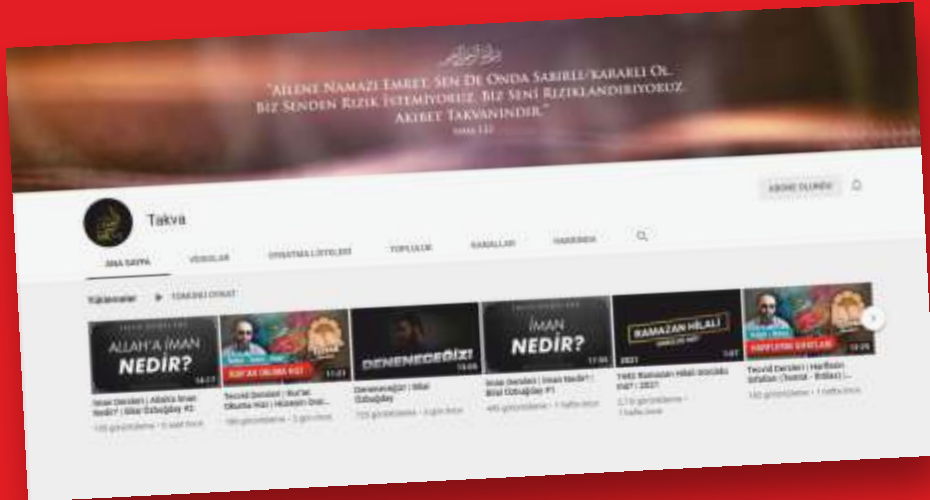
¹⁷ (Ali'nin hayatı, Ali Muhammed Sallâbi, S.130/563)

¹⁸ (Ali'nin Hayatı, Ali Muhammed Sallâbi, S.136/564)

¹⁹ (El Bidaye Ve'n Nihaye 6/341 isnadı ceyyiddir.)

Takva

Youtube Kanalı **AÇILDI!**

ABONE OL

@takvadergisi

TÂİF YOLCULUĞU

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

“Allah'ım! Gücümün zayıflığını, insanlara karşı takatimin ve gücümün azlığını sana arz ediyorum. Ey merhametlilerin merhametlisi! Sen zayıfların Rabbisin. Sen benim Rabbimsin. Sen beni kimin eline bırakıyorsun? Bana kötü muamele yapan yabancıya mı? Yoksa beni eline bıraktığın düşmana mı? Bu, senin bana karşı bir öfkenden ileri gelmiyorsa ben buna aldırış etmem. Fakat senden gelecek bir himaye ve koruyuş her zaman çok daha hoştur. Senin öfkene uğramaktan, karanlıkları aydınlatan, dünya ve ahiret işlerini ıslah eden yüzünün nuruna sığınıyorum. Her şey senin hoşnutluğun içindir. Güç ve kuvvet ancak sendendir.”

Rasulullah (sav), peygamberliğin 10. yılında Mekke dışına çıkarak insanları İslam'a davet etmek istedi. Bu amaçla yanına Zeyd bin Harise'yi alarak Mekke'ye yaklaşık 100 km uzaklıktaki Taif'e doğru yola çıktı. Taif'e gelinceye kadar yolda karşılaştığı başka kabilelere de İslam'ı tebliğ etti. Ancak davetine icabet eden olmadı. Sonrasında ise Taif'e ulaştı. Taif'e girince, Taif'in ileri gelenlerinden Abdiya-leyl, Mesud ve Habib es Sakafî kardeşleri İslam'a davet etti. Ancak onlarda Rasulullah'ın (sav) davetine icabet etmediler, aksine sert ve kaba davrandılar.

Rasulullah (sav) Taif'te yaklaşık 10 gün kadar kaldı. Ve Taiflilere dini tebliğ etti, hiç kimse icabet etmedi. Aksine Taifliler halkı kışkırtarak Rasulullah'ı (sav) taşlatmışlardı. Rasulullah (sav) ise çaresiz bir şekilde Taif'ten çıktı. Mekke ahalisinden olan Utbe ve Şeybe bin Rebia'nın bahçesine gelinceye kadar bu olay devam etti. Bahçeye ulaşınca biraz istirahat etti ve Allah Teâla'-ya şu şekilde dua etti.

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ أَشْكُو ضَعْفَ قُوَّتِي، وَقِلَّةَ حِيلَتِي،
وَهَوَانِي عَلَى النَّاسِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، أَنْتَ رَبُّ
الْمُسْتَضْعَفِينَ، وَأَنْتَ رَبِّي، إِلَيَّ مَنْ تَكِلُنِي؟ إِلَيَّ
بَعِيدٍ يَتَجَهَّمُنِي؟ أَمْ إِلَى عَدُوِّ مَلَكَتُهُ أَمْرِي؟ إِنْ لَمْ
يَكُنْ بِكَ عَلَيَّ غَضَبٌ فَلَا أَبَالِي، وَلَكِنَّ عَافِيَتَكَ هِيَ
أَوْسَعُ لِي، أَعُوذُ بِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ لَهُ
الظُّلُمَاتُ وَصَلَحَ عَلَيْهِ أَمْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مِنْ أَنْ
تُنْزِلَ بِي غَضَبَكَ، أَوْ يَحِلَّ عَلَيَّ سُخْطُكَ، لَكَ
الْعُتْبَى حَتَّى تَرْضَى، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ

"Allah'ım! Gücümün zayıflığını, insanlara karşı takatimin ve gücümün azlığını sana arz ediyorum. Ey merhametlilerin merhametlisi! Sen zayıfların Rabbisin. Sen benim Rabbimsin. Sen beni kimin eline bırakıyor-sun? Bana kötü muamele yapan yabancıya mı? Yoksa beni eline bıraktığın düşmana mı? Bu, senin bana karşı bir öfkenden ileri gelmiyorsa ben buna aldırış etmem. Fakat senden gelecek bir himaye ve koruyuş her zaman çok daha hoştur. Senin öfkene uğramaktan, karanlıkları aydınlatan, dünya ve ahiret işlerini ıslah eden yüzünün nuruna sığınıyorum. Her şey senin hoşnutluğun içindir. Güç ve kuvvet ancak sendendir."

Daha sonra ise Utbe ve Şeybe, Addas ismindeki Hristiyan olan kölelerini Rasulullah'ın (sav) yanına göndererek üzüm vermesini söylediler. Addas, üzüm salkımını Rasulullah'a (sav) uzatınca efendimiz 'Bismillah' dedi. Bu sözü duyan Addas şaşırılmıştı. Taif halkının bu sözü kullanmıyacağını biliyordu. Bunu efendimize söyledi. Bunun üzerine Rasulullah (sav) memleketini ve dinini sordu. Addas, Ninovalı olduğunu ve Hristiyan olduğunu söyleyince, efendimiz 'Salih kul Yunus bin Metta'nın memleketinden mi?' diye sordu. Addas Rasulullah'ın (sav), Yunus peygamberi tanıdığını görünce hemen Rasulullah'ın (sav) başını, elini ve ayaklarını öpmeye başladı. Çünkü ancak bir peygamberin bilebileceği bir haberi verdiğini biliyordu.

Rasulullah (sav) Taif'ten biraz uzaklaşarak Karnul Menazil isimli yere ulaşınca Allah Teâla kendisine, Cebrail (as) ile birlikte dağlar meleşini göndererek kâfirlere Rasulullah'ın (sav) istemesi halinde azap edileceğini vahyediordu. Ancak Rasulullah (sav) bunu istemedi, onların nesillerinden Allah'a ibadet edip, şirk koşmayacak insanların geleceğini ümit ediyordu.

Efendimiz yine dönüş yolunda iken, Nahle vadisine varınca Allah Teâla tarafından gönderilen cinler Rasulullah'tan (sav) Kur'an dinleyerek iman etmişlerdi. Bu gerçek, Allah tarafından efendimize bildirilmişti. Ve nihayet Rasulullah (sav) Mekke yakınlarına gelmişti, ancak birisinin emanı ile oraya girebilirdi. Birkaç kişiye haber etmişti. Ama olumsuz sonuçlanmıştı. Son olarak Mut'im bin Adiyy'e haber gönderdi. Mut'im de kabul etti, kendisi ve oğulları kılıç kuşandı. Efendimizi emanı altına aldığını Mekkeliler'e haber verdi. Sonrasında ise efendimizi evine girinceye kadar muhafaza etti. Rasulullah (sav), nihayetinde Mekke'ye sağ salim girmişti.

Rasulullah'ın (sav) yapmış olduğu bu yolculuktan çıkarılması gereken birtakım dersler ve öğütler vardır. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür.

1) Rasulullah (sav), davasında ve davetinde asla gevşeklik göstermemiştir. Taif yolculuğu peygamberliğin 10. yılında meydana gelmiştir. Efendimiz Mekke'de birçok sıkıntı ile karşılaşmış, boykotlara maruz kalmıştı. Eşini ve amcasını da kaybetmişti. Ancak bu imtihanların hiçbirini onu herhangi bir gevşekliğe itmedi.

Günümüz davetçileri de birtakım sıkıntılara maruz kalabilirler. Ancak onların davaları ve davetleri her şeyin önündedir. Farklı farklı imtihanlar ve musibetlere maruz bırakılabilirler, ama Rablerine kavuşuncaya kadar bu yoldan vazgeçmemelidirler. Çünkü ilim talebeleri ve davetçiler, peygamberlerin varisleri olarak kendilerini

tanımlamaktadırlar. Hakikatte budur. O takdirde davetçi yaptığı işlerde gevşeklik göstermemelidir. Yaptığı işi, yani davetini ciddiye almalıdır. Davasını hayatının merkezine konumlandırmalıdır. Çünkü davası var ise O vardır. Davasına verdiği önem kadar önemli, verdiği değer kadar değerlidir.

2) Allah Teâla Ahkaf suresi 35. ayetinde Rasulullah'a (sav) hitaben şöyle buyurmaktadır.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أَوَّلُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ

“(Ey Muhammed!) O hâlde, yüksek azim sahibi peygamberlerin sabretmesi gibi sabret.”

Bu ayetlerin öncesinde de yine Taif dönüşünde meydana gelen cinlerin Müslüman olmalarından bahsetmektedir. Ancak burada dikkat çekmemiz gereken husus şudur. Allah Teâla efendimize kendisinden önce gelmiş geçmiş olan ve musibetlere maruz kalan peygamberler gibi sabretmeyi telkin ediyor. U'lul azm peygamberleri Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve Muhammed (as) dır. Nuh, İbrahim, Musa ve İsa peygamberlerin hayatlarına baktığımızda hep kâfirler tarafından, toplumları tarafından musibetlere maruz kalmışlardı. Allah Teâla efendimize bunu hatırlatıyor aslında. Rabbimiz 'Onlar nasıl imtihan edildiler ve sabrettiler ise sende sabretmelisin.' telkininde bulunmaktadır. Sadece bu ayette değil birçok ayette sabır tavsiye edilmektedir. Hatta daha ilk inen ayetlerden olan Müddessir suresinin 1. ve 7. ayetleri arasında da aynı husus vurgulanmaktadır.

“Ey örtüsüne bürünen! Kalk ve uyar! Sadece rabbinin büyüklüğünü dile getir. Elbiseni tertemiz tut. Her türlü pislikten uzak dur. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. Rabbinin rızasına ermek için sabret.”

Ayetlerin akışından da anlaşılacağı üzere aslında davet başlayınca, topluma uyarı başlayınca, birtakım imtihanlar da başlamaktadır. Bu imtihanlara da sabretmek gerekmektedir. Davet başlamaz, uyarı başlamaz, kıyam başlamaz ise herhangi bir imtihan söz konusu olmayacaktır. İmtihan olmayınca da sabredilesi bir husus yoktur zaten.

Bunları zikrettikten sonra alınması gereken ders, insanın bir şeyi ön kabul ile kabul etmesi halinde yapacağı işin kolaylaşmasıdır. Rabbimiz davaya ve davete sahip çıkacak insanların imtihan edileceğini bizlere anlatmaktadır. Sürekli sabretmemiz gerektiğinden bahsetmektedir. Nuh'dan (as) beri hak ve batıl mücadelesini bizlere serdetmektedir. Bu takdirde bir davetçinin davet yoluna çıkıp ta, imtihan beklememesi normal midir? Ya da zorluklar ile karşılaşmaması olağan bir durum mudur? Geçmiş ümmetteki peygamberlerin, kendi peygamberimizin, sahabelerin Allah yolunda çektiği sıkıntıları bir hikâye tadında okuyup ta idrakine varmaması sıradan mıdır? Elbette değildir. Bu yolda sıkıntılar, işkenceler, imtihanlar vardır. Bu imtihanları ön kabul ile kabul etmek ve bunlara sabretmek için kendi nefsimize telkinde bulunmamız gerekmektedir.

3) Rasulullah (sav), bu yolculuğu 10. yılda gerçekleştirmiştir. Bu da bize şunu göstermektedir. Kendi sorumlu olduğu belde de bir aşama kaydetmedikçe başka bir beldeye Rasulullah (sav) gitmedi. Orada ne zamanki davetini insanlara büyük ölçüde ulaştırdı sonrasında başka beldeleri programına aldı.

Bizim bu konudan çıkarmamız gereken ders, davetçilerin aceleci davranmaması ve öncelikle ilk sorumlusu olduğu insanlardan başlamak üzere davetlerini yapmaları daha hikmetli bir hareket olacaktır. Bu aynı zamanda şunu da getirecektir. Her bölgenin ve yörenin farklı farklı iletişim dili, örfü, insanı vardır. Her beldenin

davetçileri kendi beldesinin insanları daha iyi tanımaktadır. Nasıl davete başlaması gerektiğini, önceliklerin ne olması gerektiğini, nasıl karşılık alırsa nasıl hareket etmesi gerektiğini kendi beldesinden olmayan bir davetçiden çok daha iyi bilecektir. Çünkü o toplumun içinden bir ferttir, o beldenin havasını teneffüs etmektedir. Örneğin Konya'da çok iyi bir davetçi, İstanbul'da belki de davet noktasında başarılı olamayacaktır. Ya da Konya'da yaşayan bir davetçinin bilmesi gereken fikri akımlar birkaç ile sınırlı iken, İstanbul'daki bir davetçinin kendi şehrinde her milletten, her düşünce tarzından insanların olması, kozmopolit bir şehir olması hasebiyle çok fazla fikri akımın düşünce yapısını incelemesi, onların delillerinin ne olduğunu bilmesi, fikirlerini dayandırdıkları alt zeminin farkında olması gerekmektedir.

4) Rasulullah (sav), Taif dönüşü Allah Teâla'ya dua ettiğinde şu ifadeler kendisinden sadır olmuştu; **"Bu, senin bana karşı bir öfkenden ileri gelmiyorsa ben buna aldırış etmem."**

Efendimiz zahiren herhangi bir hata etmemişti. Ancak başına gelen musibette hemen kendisini muhasebe edip, rabbinin öfkesinden dolayı bu musibetlere maruz kalabilme ihtimalini dillendirmişti. İmtihanlar insanların başına ya cennetteki derecesini yükseltmek, ya günahlarını dökmek, ya da kişinin günahlarından, rabbini öfkesinden dolayı gelir. Peygamber efendimizin ki elbette ki bu babdan değildi. Ancak o hemen bunu dillendirmişti.

Davetçilerde ne kadar fedakârlık gösterecekler, işlerini ne kadar iyi yapsalar, Allah'ın dinine hizmet etseler de başlarına gelen musibetler de hemen nefislerini, günahlarını, kusurlarını muhasebe etmelidirler. Bu ıslah olmuş nefislerin bir vasfıdır. İslah olmamış, azgınlaşmış nefisler ise hatayı sürekli başkalarında ararlar. Faturayı başkalarına keserler. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ
أَنْشَاكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَةٌ فِي الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ
بُطُونٌ أُمَهَاتِكُمْ فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

*"Onlar, ufak tefek kusurları dışında, büyük günahlardan ve çirkin işlerden uzak duran kimselerdir. Şüphesiz Rabbin, bağışlaması çok geniş olandır. Sizi, topraktan yarattığında da ve analarınızın karnında ceninler iken de, en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, Allah'a karşı gelmekten sakınanları en iyi bilendir."*¹

Davetçilerin davet yolunda kendilerine lazım olacak en önemli yol azığı, Allah ile olan güçlü bağlarının olmasıdır. Davetçi imtihan edilecek, musibetlere duçar olacak ve her seferinde Rabbinde sükûnet bulacaktır. O'na yalvaracak, yakaracak, dua edecek, O'ndan başka kimsesinin olmadığını farkına varacaktır. Hüznünü, kederini rabbine anlatacaktır. O'ndan başka hüznüleri giderecek, tasayı söküp atacak kimsesi yoktur. Allah Teâla, Onunla beraber ise artık tüm dünya karşısında olsa da bir önemi yoktur. Rabbi kendisini desteklemiş, razı olmuştur. Ancak tüm dünya Onunla olsa Rabbi öfkelenmiş ise, o öfkeden kendisini kurtaracak hiçbir kimse yoktur.

5) Allah Teâla, efendimizi cinlerin iman etmesi ile desteklemiştir. Rasulullah (sav), Taif'ten dönerken her ne kadar hiç kimse kendisine icabet etmemiş olsa da Allah Teâla kendi desteğinin onun yanında olduğunu bilmesi ve onun hüznünün giderilmesi için cinleri göndermiş, cinlerin iman etmelerini murad etmiştir. Bir önceki zikrettiğimiz maddede kısmen değindiğimiz gibi davetçiyi destekleyecek ve başarıya ulaştıracak olan Allah Teâla'dır. Davetçi rabbi ile olan bağına güçlendirmelidir.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ
قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ
يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ
وَيُخْرِجَكُمْ مِنْ عَذَابِ آلِيمٍ

*"Hani Kur'an'ı dinlemek üzere cinlerden bir grubu sana yöneltmiştik. Onlar, onun huzuruna gelince birbirlerine, "Susun!" dediler. Kur'an'ın okunması bitince de uyarıcı olarak kavimlerine döndüler." "Dediler ki: "Ey kavmimiz! Şüphesiz biz, Mûsâ'dan sonra indirilen, kendinden önceki kitapları doğrulayan, gerçeğe ve doğru yola ileten bir kitap dinledik." "Ey kavmimiz! Allah'ın davetçisine uyun, ona iman edin ki, günahlarınızı bağışlasın ve sizi elem dolu bir azaptan kurtarsın."*²

6) Rasulullah (sav) ahde vefa gösteren bir kimseydi. Mekke'ye gireceğinde Mut'im bin Adiyy kendisine eman vermişti. Rasulullah (sav) ise o kişinin yapmış olduğu hususu unutmamış ve Bedir savaşından sonra Bedir esirleri hakkında şöyle söylemişti; "Mut'im bin Adiyy hayatta olsaydı, bana da şu müşrik esirler hakkında teklifte bulunsaydı, bu esirlerin hepsini ona bırakırdım." Bu efendimizin ne kadar ahde vefa sahibi birisi olduğunun bir işaretidir.

Bir sonraki yazımızda görüşmek temennisiyle...

Selam ve dua ile...

¹ (53/Necm 32)

² (46/Ahkaf 29-30-31)

DİJİTAL BAĞIMLILIĞIN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Meryem Hafsa

Bağımlılık, bir maddenin/nesnenin ruhsal, fiziksel ya da sosyal sorunlara yol açmasına rağmen, o maddenin alımına/kullanımına devam edilmesi noktasında duyulan aşırı istektir. Bağımlılık, tekrar eden davranışların beynimize iyice yerleşmesiyle bizi mutlu eder hale gelmesi ve sonuç olarak zihnimizin onu vazgeçilmez addetmesidir. Kısaca bağımlılık, kronik bir beyin hastalığıdır.

Yazıma bu tanımlarla başlamamın nedeni, bugün Avrupa ülkelerinde teknolojik cihazlara olan bağımlılığın, madde bağımlılığı ile eşdeğer tutulmasıdır. Ehli kitabın karış karış takip edildiği çağımızda¹ kendini İslam'a ve bu ümmete nispet edenler, teknolojik aygıtların bilinçsiz bir şekilde kullanılması konusunda da onlardan geri kalmadı. Ne yazık ki bu konuda da geldiğimiz nokta, ele alıp araştırmalar yaptığımız da haklı çıkacağımız herhangi bir Avrupa ülkesi gibi.

Bu yazımda üzerinde duracağım konu dijital bağımlılık ve bağımlılığa götüren sebepler olacak. Nitekim kişinin bağımlı olma serüveninde yaşadığı bir süreç var. Gelin çağımızın hastalığı olan bu konuyu yakından tanıyalım.

İnsan eğlence ve hazza düşkün olarak yaratılmıştır. Günümüzde ise insanda var olan bu duyguları kamçılayan birçok uyarıcı bulunmaktadır. Bunlardan en tehlikeli olanı ise teknolojik aygıtların bize sunduğu sosyal medya hesaplarıdır. Adının "sosyal" olduğun bakmayın, aslında bilgisayar, tablet ya da telefonları kapatır kapatmaz, kişiyi

yalnızlaştıran bir mecra burası. Camın diğer tarafından sanal bir kişilikle kurduğu iletişimsizliği, iletişim olarak adlandıran bir mecra.

Eğlence ve hazza düşkün olmasıyla birlikte insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellikler: sınırlarını zorlayabilen, mukayese yeteneğiyle iyiyi kötüyü birbirinden ayırt eden, görev saydığı bir davranışı düzenli olarak sürdürebilen bir canlı olup güçlü bir iradeye sahip olmasıdır. İnsan dışındaki canlılar Allah Teâlâ tarafından kodlanmış olarak yaşar, hepsi kendine verilen görevi ifa eder, fakat insan güçlü iradesiyle sınırlarını zorlar. Bu özelliğiyle yaratılmışların en şereflişi eşref-i mahlûkattır. Kendinde var olan potansiyeli hayır üzere kullandığında Allah'ın yeryüzünde güç ve temkin verdiği halifesi olma yolundadır. Fakat en basit insani vasıflarını kaybedip kullanmadığında insan esfel-i safilene düşer, hayvanlardan daha aşağı olur.

Peki, insan dışındaki diğer canlılarda görülmeyen bağımlılık neden böylesi bir donanıma sahip insanda görülür?

Beynimizde ödül devresi denilen bir bölge vardır. Bu bölge insanın yeme, içme, övülme, iyilik yapma gibi durumlarında harekete geçer ve mutluluk hormonu dediğimiz dopamin hormonunu salgılar. Bu hormon insana büyük bir haz verir. Diğer canlılardan aklıyla üstün olan insan, bunun farkına vardığında, hazzı sürekli hale getirme adına farklı şeyler geliştirir. Haz duyduğu o şey tekrar eden davranışa dönüşür ve böylece bağımlılık başlamış olur.

Aslında insanlık çağlar öncesinden neyse bugün de öyledir. Onu farklı kılan kullandığı araçlar olmuştur. Geçmişte kullandığı araçlarla sınırlı şeylere ulaşabilen insanın bugün ulaşabildiği araçlar genişlemiş, gelişmiş ve amaç halini almıştır.

Tarihten günümüze insan potansiyelinin farkında olan küresel güçler kendi hegemonyaları için insanı varoluş nedenini, dünya yolculuğundaki görevlerini düşün-

¹ (Buhari)

meyan, haz odaklı, seküler bir varlık haline getirip hayatı yiyip içmeden ibaret görmesine sebep olmuşlardır. Bunu yaparken de çocukluk döneminden başlamanın kendilerini başarıya daha çok ulaştıracağına farkındadırlar. Aşab-ı uhdud kıyasında yer alan, sihirbazın yaşlanması sebebiyle bir çocuğa bildiklerini aktarma isteği buna örnektir. Günümüzde sihirbazların yerini alan medyanın, hem çocukları ifsada yönelik yayınlar yapması hem de eğitim ve öğretim verdiği düşünülen okulları (!) halka pazarlaması da bu konuya dahildir.

Çocukların erken yaşta bilgisayar oyunlarına ve bilinçaltı mesajlar veren çizgi filmlere maruz kalmasın da ne gibi sakıncalar vardır?

Alnımızın hemen arkasında bulunan ön beyin insan için hayati önem taşır, bu kısım hasar gördüğünde insan irade yeteneğini kaybeder, hazzı erteleyemez ve nefsinin dizginlemek/ temizlemekle emrolunduğu halde² dizginleri nefesine verir ve onun kölesi haline gelir.

Çocuklar beyin gelişimi tamamlanmadan doğar, dolayısıyla çocuklar da ön beyin denilen bölge zayıftır bu yüzden bakıma muhtaçtır. Gençlik döneminde yani yirmili yaşlara kadar beyin gelişimi artmakla birlikte tamamlanmaz ve bu yaşlarda irade tam olarak olgunlaşmamıştır. İnternette hepimizin maruz kaldığı türlü değişken ve uyarıcılarla beynimizin baş etmesi çok zordur ve bu durum henüz olgunlaşmamış beyne ve dolayısıyla olgunlaşmayan iradeye sahip olan çocuklarda çok daha fazladır.

Yetişkinlerde beyin, bu kadar uyarıcıyı bir karmaşa olarak algılar ve karmaşıklık arttıkça kişi şuurlu değil duygusal kararlar alır. Duygusal düşünme ise bir bakıma iradesiz düşünmedir, zihnimizin birçok uyarıcı ile meşgul edildiği böyle zamanlarda aslında hiç de açmayacağımız videoları izlerken kendimizi bulmamız kuvvetle muhtemeldir.

Erken yaşta teknolojik cihazlara maruz kalan çocuklar ilerleyen yaşlarında;

- Derin düşünemezler,

- Beynin mukayese gücü düşer

- Yüzeyseldirler,

- Çocukluk dönemi de dâhil, ileriki yaşlarda dikkat eksikliği oluşur, odaklanmakta güçlük çekerler,

- Gerçek hayatla temas ortadan kalkar. Geçmişte doktor, mühendis olmak isteyen çocukların yerini, Superman gibi olağanüstü güçlere sahip olduğunu düşündüğü kimseler alır.

Yukarıdaki maddeler, karşısındaki insanın duygularını okuma, hareketlerinden anlam çıkarma ve empati kurma gibi basit insani vasıfların eksik olduğu otistik çocukların özellikleri gibi görünüyor olsa da, bu konuya dikkat etmediğimiz takdirde otizm tanısı konmamış otistik nesillerin yetişmesi kaçınılmazdır.

Yeri gelmişken bu konudaki bir anımı anlatmak isterim. Dört yaşındaki oğlumla, akrabalarımızdan birinin, telefonda oyunlar oynayan, oğlumdan iki yaş büyük olan çocuğu, uzun bir zaman sonra görüştüler. Oğlum ona hal hatır sorup oyuncaklarını tanıtıyor, o sürekli etrafa bakarak sorulan sorulara kısa yanıtlar veriyordu. Bunun ekran bağımlılığından kaynaklandığı aşikârdı ve bu durum beni çok üzdü, ileriki yaşları için de kaygılandırdı.

Bilinmelidir ki teknoloji bağımlılığı veya bağımlılığı önleme konusunda çocuğa yönelik bir ıslah gerekiyorsa evveliyatında anne-babanın bu konuda ıslah olması/kendilerini düzeltmesi gerekir. Toplum aileden oluşur. Aile ise çocuğun bütün hayatına etki eden ilk basamaktır.

İnsan beyni çocukluk döneminde "aynalama" sistemi ile çalışır. Çocuk, özellikle okul öncesi dönemden, ergenlik dönemine dek anne babanın davranışlarını takdir ve taklit etme eyleminde. Esas öğrenmenin okuma ve yazma yoluyla değil, sosyal öğrenme ile gerçekleştiğini düşünürsek çocuğun yaşadığı sosyal çevrenin ve anne-babanın bu konuda büyük önemi vardır.

² (91/Şems 9)

Ebeveynler olarak bu konuyu, kırmızı çizgimiz ve çiğnenmesine müsaade etmediğimiz hassasiyetimiz olarak görmeliyiz. Unutmayalım ki bir konuda hassasiyet edinmemiz hem bizi hem yakınlarımızı o konuda disipline eder. Bir konuda hassasiyet kazanmanın yolu ise o konunun kişinin dünyasına ve ahiretine vereceği zararı yahut sağlayacağı faydayı güzel bir araştırma sonucu öğrenmekten geçer.

Neler Yapılabilir?

Birçoğumuzun beton binalara hapsoldüğü günümüzde, elbette uygun çizgi filmler izletilebilir. Fakat yaş ve süre aralığına dikkat etmek şartıyla.

Eğiticiler;

- 0-2 yaş aralığında her türlü teknolojik aygıtlardan çocuğun uzak tutulması gerektiğini söylüyor,

- 2-6 yaş aralığında ise günlük en fazla 15 dakika olması gerekiyor, aksi halde bu cihazlar çocuğu içine çekiyor, bu yaşlarda onlara çok cazip geliyor.

- 6-9 yaş aralığında 30 dakika,

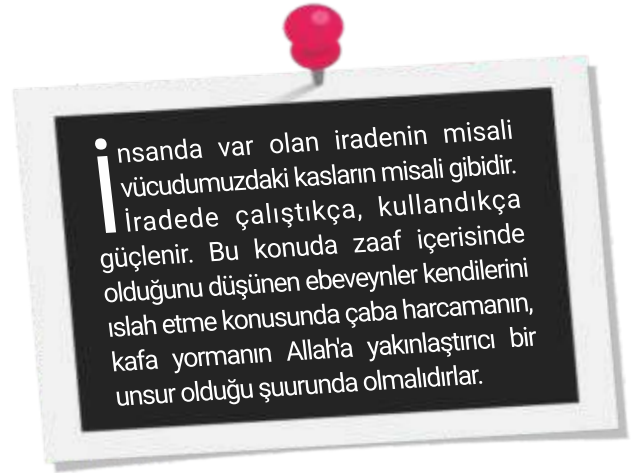
- 9-15 yaş aralığında ise bir saate çıkarılabileceği kanaatindeler.

Evet, çocuklarımız dijital bir çağın içerisinde dünyaya geldiler fakat her şeyden önce çocuklarımıza bizlerin örnek olması gerektiğini bizim amaçlarımızın, yaşam gayemizin çocuklarında amaç ve yaşam gayeleri olacağını hatırdı tutmalıyız.

Anneler çocuklarının ilk muallimi olduğunu unutmayarak, evde hayırlı bir ortam oluşturmali, babalar evlerine girdiklerinde gerekirse telefon vb. cihazları belli bir süre bir kutunun içerisine koyarak çocuklarıyla oyunlar oynayip sohbet etmelidir. Çocukların her yaşta ten temasına çok ihtiyaçları vardır. Anne baba çocuğu ile yeterince ilgilenip sarılma, öpme, okşama gibi ten teması kurarsa sağlıklı bir birey yetişeceği umulur.

Onlara küçük yaşlarda manevi değerler anlatılıp çocuğun da bu değerlerin evde yaşandığını müşahade etmesi, ergenlik döneminde yaşanan problemlere yardımcı olur. Eğer ergenlik döneminde teknolojik aygıtlar ile ilgili sorun yaşayan aileler varsa, kararlı bir şekilde, aynı zamanda dayatma ve cedel olmaksızın bunun, onların dünyalarına ve ahiretlerine olan zararları anlatılmalı ve onu hayra yönlendiren programlar, meclisler onunla birlikte istişare edilerek oluşturulmalıdır. Çocuğun ergenlik döneminde en çok ihtiyaç duyduğu, kendisine güzel bir örneklik oluşturup onlara rol model olan abi, ablaları ile vakit geçirmesini sağlamakta ebeveynlerin işlerini kolaylaştıracaktır.

Ayrıca çocuğu ödüllendirme veya cezalandırma yöntemlerinde³ teknolojik cihazlar kullanılmamalıdır. Aksi halde çocuk bunları ulaşılmaz olarak görüp kendi içinde büyük bir arzuya dönüştürebilir.

Son olarak çocuklarda teknolojik cihazlara bağımlılığı önleme metodunun, her çocuğun sosyal çevresine, yaşına ve mizacına göre değişiklik gösterebileceğini unutmamak gerekir. Bu yazımda teknolojik cihazların zararlarını ve çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini açıklamaya çalıştım. Bunun yanında çocukluk ve ergenlik çağındaki çocuklara ebeveynlerin göstermesi gereken muamelelere bir nebze değindim.

Rabbimiz bizleri öğrendikleri ile ihlas üzere amel edip sahabe nesli gibi tertemiz nesiller yetiştirmeye muvaffak kılsın. Amin

³ (İlerleleyen yazılarımızda inşaallah bu konuyu ele almaya çalışacağız.)

KABIZLIK

Dr. Sina Yaylacı

Kabızlık, toplumda en yaygın görülen sindirim sistemi şikâyetidir. Bu yazımızda kabızlık ile ilgili bilgilendirme yapmayı amaçlıyoruz.

Kabızlık terimi farklı insanlar için farklı anlamlara sahiptir. Bazıları için dışkının çok sert veya çok küçük olabilmesi, bazıları için dışkılaşmanın çok zor veya seyrek(haftada 3 kereden az) olabilmesi olarak tarif edilebilir.

Tanım karmaşasını aşmak için uluslararası fikir birliği olması açısından kabızlık tanımı şöyle yapılmıştır.

Kabızlık tanımı için aşağıdaki şikâyetlerden en az 2 veya daha fazlasının, o kişide en az üç ay boyunca var olmasıdır.

1-Dışkılamaların yüzde 25'inden fazlası sırasında zorlanma.

2-Dışkılamaların yüzde 25'inden fazlasında yumru veya sert dışkı (keçi dışkısı şeklinde).

3-Dışkılamaların yüzde 25'inden fazlası için eksik tahliye hissi.

4-Dışkılamaların yüzde 25'inden fazlasında makatta tıkanma hissi.

5-Dışkılamaların yüzde 25'inden fazlasında dıştan müdahale yapma zorunluluğu.

6-Haftada üçten az dışkılama hareketi

7-Gevşek dışkı yapmanın, müshil kullanılmadan nadiren olması.

Kabızlık Nedenleri Nelerdir?

1-İlaçlar: Bazı tansiyon ilaçları, psikiyatrik hastalıklar (depresyon gibi) için kullanılan ilaçlar, kansızlık tedavisi için kullanılan ilaçlar kabızlığa yol açabilir. Eğer kabızlık çekiyorsanız sürekli veya kısa süreli kullandığınız ilaçların kullanım kılavuzlarına bakmanızı öneririm.

2-Sistemik hastalıklar: Şeker hastalığı (diyabet), sinir harabiyeti yapan hastalıklar, tiroid bezinin yavaş çalışması, gebelik, parkinson hastalığı, felç ve benzeri hareket kısıtlılığı yapan durumlar, kas hastalıkları.

3-Huzursuz bağırsak sendromu (irritable bağırsak sendromu)

4- Kötü beslenme (liftten fakir beslenme, su tüketiminin az olması)

5-Nedeni bilinmeyen kabızlık

Hangi Belirtiler Varsa Tıbbi Destek İçin Başvurmaliyim?

Kabızlık ile birlikte

- Bağırsak hareketinden sonra, tuvalette veya tuvalet kâğıdında kan görüyorsanız
- Ateş
- Kilo kaybı
- Halsiz ve yorgun hissetme
- 3 haftadan uzun sürüyorsa
- Ailede bağırsak kanseri veya iltihaplı bağırsak hastalığı varsa
- Normal bağırsak hareketlerinizde değişme olduğunu düşünüyorsanız

Mutlaka doktora başvuru yapmalısınız.

Kabızlıktan Kurtulmak İçin Kendi Başıma Yapabileceğim Şeyler Nelerdir?

- 1-Çok lifli yiyecekler yiyin. Meyveler, sebzeler, kuru erik suyu ve tahıl.(Tablo 1)
- 2-Bol su ve diğer sıvılar için.
- 3-Tuvaletе gitme ihtiyacı hissettiğinizde tuvaletе gidin. Dışkılama ihtiyacı geldiğinde tutmayın veya ertelemeyin.
- 4-Müşil alın. Bunlar bağırsak hareketlerini kolaylaştırıp dışkının daha kolay dışarı çıkmasına yardımcı olan ilaçlardır. Bazıları haplardır. Diğerleri ise "fitiller" olup makattan uygulanırlar.
- 5-Her gün düzenli aralıklarla tuvaletе gidin.
- 6-Düzenli yürüyüşler planlayın

Kabızlık İçin Hangi Tedaviler Mevcuttur?

Kabızlık problemi yaşayan hastalara dışkılamayı kolaylaştırıcı ilaçlar verilir. Bu ilaçlar ya ağız yoluyla ya da makattan uygulanır. Bu ilaçlar dışkıyı yumuşatarak ve bağırsak hareketlerini arttırarak etki gösterirler. Doktorunuzun önerdiği ilaçları uygulama önerilerine uyarak kullanmanızı öneririm.

TABLO-1**FARKLI GIDALARDAKİ LİF MİKTARLARI**

Gıda	Hizmet	Gram lif
Meyveler		
Elma (kabuğu ile)	1 orta boy elma	4.4
Muz	1 orta boy muz	3.1
Portakallar	1 portakal	3.1
Kuru Erik	1 kase çekirdeksiz	12.4
Meyve Suları		
Elma	1 kase	0.5
Geryfurt	1 kase	0.2
Üzüm	1 kase	0.5
Portakal	1 kase	0.7
Sebzeler		
Pişmiş		
Yeşil Fasülyeler	1 kase	4.0
Havuçlar	1/2 kase dilimlenmiş	2.3
Bezelye	1 kase	8.8
Patates(kabuklu)	1 orta boy patates	3.8
Çiğ		
Salatalık(kabuklu)	1 salatalık	1.5
Marul	1 kase rendelenmiş	0.5
Domates	1 orta boy domates	1.5
Ispanak	1 kase	0.7
Bakliyat		
Fasülye	1 kase	13.9
Barbunya Konserve	1 kase	13.6
Haşlanmış Mercimek	1 kase	15.6
Ekmekler - Makarnalar - Unlar		
Kepekli Çörek	1 orta boy	5.2
Yulaf Ezmesi (pişmiş)	1 kase	4.0
Beyaz Ekmek	1 dilim	0.6
Tam Buğday Ekmeği	1 dilim	1.9
Pişmiş Makarna ve Pilav		
Makarna	1 kase	2.5
Pirinç Kahverengi	1 kase	3.5
Pirinç Beyaz	1 kase	0.6
Spagetti (normal)	1 kase	2.5
Fındık		
Badem	1/2 su bardağı	8.7
Yer Fıstığı	1/2 su bardağı	7.9

BİLGİSAYARIN TARİHİ

Burak Eryılmaz

Bilgisayar (İngilizce dilindeki karşılığı “computer”dir) kelimesi Latince “muhasabe, aritmetik” anlamlarına gelen computare kelimesinden türetilmiştir. Bilgisayar terimi ilk olarak 1640 yıllarında, hesaplayan biri anlamında kullanıldı. 1897 yılından itibaren bilgisayar teriminin anlamı değişti ve “Hesaplama makinesi” oldu. 1945 yılından itibaren ise terimin anlamı “programlanabilir dijital elektronik bilgisayar” olarak değişti.

LENGTH OVERALL.....	425 FT. 9 IN.
BEAM.....	58 FT.
DRAUGHT.....	(KEEL) 15 FT. 4 IN.
DEEP DISPLACEMENT.....	4,600 TONS
SPEED.....	OVER 22 KTS.
PROPULSION SYSTEM.....	GAS TURBINES IN COGOG L
MAIN ENGINES.....	PRATT + WHITNEY FT4A-2
CRUISE ENGINES.....	PRATT + WHITNEY FT12A-3
FUEL.....	STANDARD MARINE DIESEL
ACCOMMODATION.....	36 OFFICERS (INCLUDING

Zaman içinde bilgisayar teriminin anlamlarının değişimine baktıktan sonra kabaca bilgisayarın tanımını yapacak olursak, hesaplama yapan veya elektronik programlanabilir makine diyebiliriz.

Bilgisayarın kabaca tanımını yaptıktan sonra gelelim bilgisayarın tarihine. Bilgisayar teriminin tarihi, insanların hesaplama-larını yapmak amacıyla makineleri icat etmesiyle başlamaktadır.

İnsanların hayatında hep hesaplamalar olmuştur. Bazen bu hesaplamalar toplama-çıkarma olarak bazen ise daha karmaşık şekilde insanların hayatlarında olmuştur. Zaman ilerledikçe nüfus artmış, üretim artmış ve hesaplamaların zihinden veya elle yapılması zorlaşmaya başlamıştı. İnsanlar git gide zorlaşan bu hesaplamaları yapmak için çözüm bulmak istemiş ve hesap yapmak için makineler, aletler icat etmeye başlamıştır. MÖ 2400 yıllarında Çinliler tarafından icat edilen abaküs, icat edilen bu aletlerden ilkidir. Ve bu icattan sonra başlar bilgisayar tarihi. Evet, ilkokullarda toplama-çıkarma işlemini yapmak için kullandığımız abaküs ile. İnsanın kafasında şöyle bir soru oluşuyor haliyle;

“Bilgisayar ile kıyaslanınca aşırı ilkel kalan bu alet yani abaküs nasıl bilgisayar tarihini başlatıyor?”

Abaküs matematiksel işlem yapmak için ortaya çıktı ve aslında ilk bilgisayarlar-da. İlk bilgisayarların amacı daha büyük sayılarla işlem yapma, karmaşık problemleri çözmek üzerinedir. Abaküs ve bilgisayar aynı amaç için icat edildiler aslında. Yani insanlar abaküsün bulunmasıyla matematiksel işlemlerin, hesaplamaların bir alet aracılığıyla çok daha kolay olduğunu anlamış oldular. Ve bu anlayış ile ilerleyen zamanlarda daha da karmaşık hallere giren işlemleri çözmek için bilgisayarı bulmuş oldular. Abaküs bu şekilde bilgisayarın tarihini başlatmış oldu. Peki, abaküs ile başlayan bilgisayar tarihi günümüze nasıl geldi? Abaküsten günümüze gelen bu serüvene hep birlikte bakalım.

1642 yılında Fransız matematikçi Blaise Pascal tarafından vergi memuru olan babasına yardım etmek için ilk hesap makinesi sayılabilecek Pascalline adlı mekanik hesap makinesini icat etmiştir.

1671 yılında Alman matematikçi Gottfried Wilhelm Leibniz, Pascal'ın 1642 yılında icat ettiği hesap makinesine fonksiyonlarını daha da arttırarak Leibniz Çarkı adlı aygıtı icat etti. Leibniz Çarkı toplama ve çıkarma işlemlerinin yani sıra bölme, çarpma ve karekök alma işlemlerini de yapabiliyordu.

Charles Babbage insan eliyle yapılan işlemlerin çok fazla hata barındırdığını fark ediyor. Hata olmaması içinde bu işlemleri insanların yapması yerine otomatik olarak yapan bir makinenin olması gerektiğine inanıyordu. Ve bu sebeple Fark Makinesini tasarladı. Fark Makinesi için devletten maddi destek aldı fakat o zamanın teknolojisi, proje için yetersiz olduğundan projeyi tamamlamamıştı. Devletten aldığı finansmanı Analitik Motor adını verdiği başka bir makine üzerinde harcamaya karar verdi. Günümüz bilgisayarlarına en yakın tasarımlardan biridir bu proje. Ki zaten kendisi modern bilgisayarın babası olarak anılmaktadır.

Babbage Analitik Motor projesini bitirmek için hükümetten biraz daha zaman ve para istese de o zamana kadar elle tutulur bir şey ortaya koyamadığı için bu teklifi reddedildi. Eski tasarımlarından olan Fark Makinesi projesine dönüş yapmıştı. Tasarıma göre bu makine 8000 farklı parçadan oluşacak 4 metre uzunluğa ve 2,5 metre yüksekliğe sahip olacak ve ağırlığı 5 ton olacaktı. Fakat bu projeyi de yapamadan hayatını kaybetmiştir. 1985 yılında bu projeler bir müzede sergilenirken müze sahibi bu projeleri yapma kararı alır ve makine 17 yılda üretilip çalıştırılır.

Amerikalı İstatistikçi Herman Hollerith, 1890 yılı nüfus sayımında delikli kart sistemini kullanan, kendi geliştirdiği ve Mark-I adını verdiği makineyi kullanmıştır. Mark-I ile nüfus sayımının değerlendirilme süresi dörtte bir oranında düşmüştür. Hollerith'in kurduğu "Tabulating Machine Company" isimli şirket ileride ofis araçları ve saat üreten bir firma ile birleşerek IBM (International Business Machines) isimli şirketi oluşturacak ve günümüze kadar bilgisayar dünyasının en önemli şirketi olma unvanını koruyacaktır.

Alman mühendis Konrad Zuse 1936 yılında Z1 adında dünyanın ilk programlanabilir bilgisayarını geliştirmiştir. 1941 yılında uçak ve roketler için Z3 olarak adlandırılan bir bilgisayar geliştirdi. Z1 ve sonra Z3 ler dünya da ilk sayısal, hafızalı, programlanabilen bilgisayarlar olup kendisi ilk modern anlamda bilgisayarın mucidi olarak uluslararası çapta üne kavuşmuştur. 2. dünya savaşında Z3 ve Z4 ler V1 ve V2 roketlerin balistik hesaplarında kullanıldı.

2. Dünya savaşı sırasında Almanların geliştirdiği Enigma isimli bilgisayar ile şifreli bir şekilde haberleşebiliyorlardı. 1943' te İngilizler Almanların gizli mesajlarını çözebilmek için Colossus adlı bilgisayarı tasarladılar. Colossus, dünyanın ilk kısmen programlanabilen dijital elektronik bilgisayarıdır.

1944'te Harvard Üniversitesinde ASCC MARK I denilen bir bilgisayar geliştirildi. MARK I, tamamı elektronik olmayan genel amaçlı bir bilgisayardı. Bu makine 23 haneli iki sayıyı 4,5 saniyede çarpabiliyordu ve 14m uzunluğunda 2.4m yüksekliğinde olup üzerinde 800km uzunluğunda kablo kullanılmıştır.

1945'te savaş nedeniyle Pensilvanya Üniversitesinde ENIAC isimli bir bilgisayar geliştirildi. 1941 yılında ABD'nin II. Dünya Savaşı'na katılmasıyla birlikte ordu tarafından gizli olarak Pennsylvania Üniversitesi'ne ENIAC isimli bilgisayarı yapma görevi verildi. Bu bilgisayarın amacı top ve füze atışlarının en az hata ile hedefe gitmesiydi. Maliyeti 500.000 dolar civarındaydı. ENIAC; 150 kilowatt gücünde, 50 ton ağırlığında ve 167 m2 yer kaplıyordu. Saniyede 5000 toplama işlemi yapıyordu ve Mark-I bilgisayarıdan 1000 kat daha hızlıydı.

Çalıştığı zaman Philadelphia' daki ışıkların sönükleşmesine neden olduğu söyleniyordu. 1946 yılında tamamlandı. Çalışma masrafı çok olduğu için 1955 yılında kapatıldı.

1946'de Dr. Von Neumann ve arkadaşları programı bellekte saklayabilen ilk bilgisayar olan EDVAC'ı geliştirdi. 4096 bellek kapasitesi bulunmaktaydı ve veriler ile programlar aynı bellekte saklanmaktaydı.

1951 yılında UNIVAC isimli bilgisayar yapıldı. UNIVAC, ENIAC bilgisayarlarını yapan kişiler tarafından geliştirildi. UNIVAC ilk defa manyetik teyp kullanarak verileri depolayan bilgisayardı. Böylece günümüzde kullanılan manyetik disklerin (floppy disket ve sabit diskler gibi) temelleri atılmış oldu.

1950 sonrası vakum tüplerinin sık olarak kullanılmaya başlandığı dönemlerdir. Univac ve IBM 700 serisi vakum tüpler kullanılarak yapılan elektronik bilgisayarlardır. Vakum tüplerinin çok enerji harcaması, ısınması bu bilgisayarın sürekli arıza yapmasına sebep oluyordu. Vakum tüplerin boyutlarının da büyük olması başka bir sorundu. Bu yıllarda program yazabilmek için kullanılan bilgisayar donanımının çok iyi bilinmesi gerekiyordu. Program yazmak için makine dili kullanılıyordu.

1948'de transistörlerin keşfi ile birlikte bilgisayarların gelişimi iyice hızlandı. Transistörler vakum tüplerine kıyasla az enerji harcayan, az yer kaplayan ve fazla ısınmayan elektronik devre elemanlarıdır. Transistörlerin bilgisayarlarda kullanılmaya başlanması ile daha küçük, daha hızlı ve önceki modellere göre daha az enerji tüketen modeller ortaya çıktı. Ve bununla birlikte bilgisayarlar çok daha hızlı bir gelişim yoluna girmiş oldu. 5 kg bile olmayan bir bilgisayar 50 ton olan ENIAC isimli bilgisayardan çok daha fazla hızlı olmayı başardı.

Şimdilerde ise Kuantum bilgisayarlar, yapay zeka üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bu sistemler ile hedeflenen, elindeki bilgileri analiz eden, insanlar ile sohbet eden, kameralardan aldığı verileri kullanan, kendi deneyimleri ile öğrenen ve karar veren bilgisayarlar elde etmek. Henüz kuantum bilgisayar çok ilkel vaziyette ve bir oda büyüklüklerindedir. Aynı ilk bilgisayarın oda büyüklüğünde olduğu zamanlar gibi.

Abaküsten günümüze doğru yolculuk yaparken aslında şunu görmüş olduk bilgisayarlar gelişmiş hesap makineleridir bir nevi. Şimdilerde ise yapılan çalışmalar, araştırmalar ile olay çok daha farklı bir boyuta taşınmak, çok daha büyük problemler çözülmek istenmektedir. Gelişmiş hesap makinelerini kendi kendini denetleyebilen, daha akıllı ve insanlarla tam bir uyum içerisinde olabilen zeki makineler haline getirmek.

15 BAŞLIKTA ZİLKADE AYI

Ebu Enes El-Halebî

Salih Bağırhan Tarafından Tercüme Edilmiştir.

Hamd Allah'a, salat ve selam Rasulullah'ın
(sav) üzerine olsun.

Bundan sonra;
Bu risale Zilkade ayıyla alakalı derleme bir
özettir.

Allah (cc) bu risaleyi bizlere faydalı kılsın.

1. Zilkade ayı hicri aylardan biri olup, 11. aydır. Zilkade kelimesinin manası bir şeyden vazgeçme, terk etme (vb.) manasına gelir. Bu isimle isimlendirilmesinin sebebi ise; Araplar bu aylarda savaştan, saldırıdan ve gazveye çıkmaktan vazgeçiyorlardı. Çünkü bu ay haram aylardan birisidir. Araplar bu aylarda hac için hazırlık yaparlardı.¹

2. Zilkade ayı dört haram aylardandır birisidir. Bu haram aylardan üç tanesi peş peşe gelir. Zilkade, haram ayların ilkidir. Zilhicce, Muharrem ve sonradan da Recep ayı gelir. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ
يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ

“Gökleri ve yeri yarattığı günde Allah'ın yazısına göre Allah katında ayların sayısı on iki olup, bunlardan dördü haram aylardır.”²

Allah Rasulu (sav) şöyle buyurmaktadır: “Hiç şüphe yok ki zaman, Allah Teâla'nın yarattığı gündeki şekil ve nizamına dönmüş-

tür. Sene on iki aydır; dördü haram aylardır; üçü peş peşe gelir: Zilkade, Zilhicce ve Cumâdâ ve Şa'bân arasındaki Mudar'ın Receb'idir.”³

3. Haram aylardan biri olan Zilkade ayı Allah katında değeri büyüktür. O ayda nefse zulmetmek, günahlara dalmak ve Allah'ın hudutlarını çiğnemek (diğer haram aylara nispeten) daha da haramdır. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ

“O aylar içinde (Allah'ın koyduğu yasağı çiğneyerek) kendinize zulmetmeyin.”⁴

Katade (rh) şöyle der: “Haram aylarda işlenen zulüm, günah bakımından diğer aylarda işlenenden daha fazladır. Allah dilediği şeylerin değerini yüceltir.”⁵

4. Cahiliyye dönemindeki Araplar haram beldeye (Ka'be) ve haram aylara çok önem verip, tazim ediyorlardı. Tazimleri ise; kişilere saygı gösteriyor, her hangi bir kan akıtmayı ya da intikam almayı istemiyorlardı. Hatta adamın birini haram aylarda ya da beytü'l-haramda babasını ya da oğlunu ya da kardeşini öldürdüğünü görseler, o adamdan ne intikam alıyorlar ne rahatsızlık veriyorlar ne de eliyle engel oluyorlardı.⁶

5. Müslümanların haram aylara önem göstermesi gerekir. Bu aylarda Allah'ın emirlerine sarılmalrı, farzlarını yerine getirmeleri, vacipleri eda etmeleri, taatleri yerine getirmede hırslı olmaları ve Allah'ın razı olacağı bir şekilde ibadet etmeleri gerekir. Kendi nefesine zulmetmekten, Allah'ın haram kıldığı hususları yapmaktan, O'nu kızdıracak günah amelleri işlemekten ve O'nun sınırlarını çiğneyecek amellerden özellikle bu aylarda kaçınılması lazımdır.

¹ (Lisanu'l-Arap 3/357; Tefsiru İbn-i Kesir 4/147.)

² (9/Tevbe, 36.)

³ (Buhari, 3197; Müslim, 1679.)

⁴ (9/Tevbe 36)

⁵ (Tefsiru Taberi 14/238; Tefsiru İbn-i Kesir 4/147)

⁶ (Tefsiru Taberi 2/521, 11/440; Kurtubi 6/326)

6. Zilkade ayı hac aylarından biridir. Allah(cc)şöyle buyurmaktadır:

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ

"Hac, bilinen aylardadır."

İbn-i Ömer (ra) şöyle demektedir: "Hac ayları Şevval, Zilkade ve Zilhiccenin ilk on günüdür."⁸

7. Zilkade ayında Rasulullah'ın (sav) sünnetine uyarak umre yapılması müstehaptır. Rasulullah (sav) dört kere yapmış olduğu umrelerin hepsini Zilkade ayında yapmıştır. Hicretten sonra dört kerenin dışında hiçbir zaman umre yapmamıştır.

- Hudeybiyye umresi. Hicretin 6. senesinin Zilkade ayında.
- Hudeybiyye umresinden bir sene sonraki umresi. Hicretin 7. senesinin Zilkade ayında. (Umretü'l-Kada')
- Huneyn ganimetlerini taksim ettiği yer olan Cirâne'den (ihrama girip) Zilkade ayında yaptığı umre. Hicretin 8. senesinde. (Fetih yılı)
- Rasulullah'ın (sav) hac ile beraber yapmış olduğu umre. Hicretin 10. senesinde Zilkade ayında ihrama girdi, Zilhicce ayında ibadet amellerini gerçekleştirdi. Rasulullah (sav) o sene Haccı Kıran yaptı.⁹

8. Zilkade ayında yapılan umre, Ramazan ayının dışında ki yapılan diğer aylardan daha faziletlidir.¹⁰ Ramazan ayında yapılan umrenin ecri diğer aylarda yapılan umrenin ecrinden daha büyüktür. Rasulullah'ın (sav) şu hadisinde geçtiği gibi: "Ramazan ayında yapılan umre, haccın yerine ya da benimle yapılan haccın yerine geçer."¹¹

Seleften şöyle rivayet olunur: "Şevval ve Zilkade ayında yapılan umreyi Ramazan ayında yapılan umreden faziletli kılmışlardır." İbn-i Ömer, Aişe (ra) ve Ata (rh) bu sözü söyleyenler arasındadır.¹²

9. İbn-i Kayyim (rh) yukarıdaki yapılan iki nakil arasında tereddüt etmiş ve şöyle demiştir: "Allah (cc), Rasulullah (sav) için umreleri konusunda yalnız en uygun ve en lâyük vakitleri seçmiştir. Hac aylarında yapılan umre, haccın kendi ayları içinde yapılması gibidir. Bu ayları, Allah Teâlâ, bu ibadete has kılmış ve bu ibadet için vakit tayin etmiştir. Umre küçük haktır. Öyleyse onun için de en uygun zaman hac aylardır. Zilkade ise bu ayların ortasında yer alır. Bu, hakkında Allah'a istiharede bulunduğu şeylerdendir."¹³

Zilkade ayında yapılan umre her hal üzerine müstehaptır.

10. Zilkade ayında -bir güne tahsis edilip o günlerde oruç tutmanın daha faziletli olduğuna inanmadan- oruç tutmak müstehap olur. Çünkü haram aylardan birisidir. Haram aylarda oruç tutmak müstehaptır. Şu hadiste rivayet olduğu üzere Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır:

"Haram aylarda bazısını oruç tut ve bazısını da bırak."¹⁴

Seleften bazıları bu aylarda oruç tuttuğuna dair rivayet olunmuştur. Seleften bazıları şu kimselerdir: İbn Ömer (ra), Hasan Basrî ve Süfyan Sevri (rh). Bu, cumhuri fukahanın görüşüdür.¹⁵

10. Zilkade ayında çok büyük hadiseler meydana gelmiştir. Bu ayda Allah (cc), Musa'ya (as) konuşma sözü vermiştir. Allah'ında(cc)buyurduğu gibi:

⁷ (2/Bakara, 197)

⁸ (2/Buhari, 141.)

⁹ (Buhari, 1778; Müslim, 1253; Nevevi'nin Müslim'e yaptığı şerh; 8/235; Tefsiru İbn-i Kesir, 1/531)

¹⁰ (Mecmuu'l-Feteva İbn-i Bazz; 17/431)

¹¹ (Buhari, 1863; Müslim, 1262)

¹² (Lataifu'l-Mearif "İbn-i Receb" 259)

¹³ (Zadu'l-Mead; 2/91)

¹⁴ (Ebu Davud; 2428; Elbani hadise zayıf demiştir.)

¹⁵ (Lataifu'l-Mearif; 119; Mevsuatu'l-Fikhiyye; 28/951)

وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فِتْمٍ مِيقَاتُ
رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً

"Musa ile otuz gece için sözleştik ve ona bir on daha ekledik. Böylece Rabbinin belirlediği süre, kırk geceye tamamlandı."¹⁶

Müfessirlerin çoğunluğuna göre konuşma 30 gün Zilkade ayında, 10 gün ise Zilhicce ayında gerçekleşmiştir. Mücahid, Mesruk ve İbn-i Cüreyc (rh)'da böyle demişlerdir.

İbn-i Abbas'dan (ra) şöyle rivayet olunmuştur: "Konuşma Kurban bayramında tamamlanmış ve Allah'ın (cc) Musa (as) ile konuşması o aylarda olmuştur."¹⁷

11. Küçük Bedir gazvesi (Suğra) hicretin 4. senesinde Zilkade ayında gerçekleşmesi için yola çıkmış ama gerçekleşmemiştir. Hatta Ebu Sufyan, Uhud gazvesinden sonra Müslümanlara bir sene sonra savaşmak için söz vermiş ancak sözünü gerçekleştirememiştir.¹⁸

12. Rasulullah (sav), hicretin 4. senesinin Zilkade ayında halasının kızı Zeyneb binti Cahş (ra) ile evlendi. Ve o dönemde hicap ayeti indi.¹⁹

13. Hicretin 5. senesinin Zilkade ayında Hendek (Ahzab) gazvesi oldu. Şevval ayında olduğunu söyleyenler de vardır.²⁰

14. Hicretin 5. senesinin Zilkade ayında Ben-i Kurayze gazvesi oldu. Şevval ayında olduğunu söyleyenler de vardır.²¹

15. Hicretin 6. senesinin Zilkade ayında²² Hudeybiyye anlaşması oldu. Allah (cc) bu (sulh) anlaşmayı 'Apaçık Fetih' diye isimlendirmiştir. Enes'den (ra) gelen rivayet-

te "Biz sana apaçık bir fetih verdik."²³ Ayetinde fetihten kasıt Hudeybiyye'dir.²⁴ Müfessirlerin çoğunluğunun görüşü budur.²⁵

Allah'dan (cc) Zilkade ayında ve başka diğer aylarda taatlari (salih amelleri) kazanma konusunda bizleri muvaffakat eylemesini istiyoruz.

Hamd Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

¹⁶ (7/A'raf 142)

¹⁷ (Tefsiru Taberi; 10/414; İbn-i Kesir; 3/468)

¹⁸ (Vakidi "Meğazi" 1/384)

¹⁹ (Siretül'l-Mustafa, 252; el-Muhtasarul'l-Kebir fı sireti'l-Rasul, 97)

²⁰ (Uyunu'l-Eseri li İbn-i seyyidi'n-nas, 2/83)

²¹ (Vakidi "Meğazi" 2/496; İbn-i Hişam, 2/279; el-Bidaye ve'n-Nihaye

İbn-i Kesir, 8/10)

²² (İbn-i Hişam; 2/308)

²³ (4/ Feth 1)

²⁴ (Buhari; 4896)

²³ (48/ Feth 1)

²⁴ (Buhari; 4896)

²⁵ (Tefsiru'l-Beğavi; 7/296; İbn-i Kesir; 7/325)

Kitabın Adı: İzzetli ve Korkusuzca Yaşamak
Yazar: Muhammed Emin el-Misrî
Çeviren: Ahmet Taşpınar
Yayın Evi: Polen
Sayfa: 111

TAVSİYE KİTAP

Abdullah Talip

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Din nasihattır...”¹

“İşte elinizdeki bu satırları yazmaya bizi sevk eden asıl sebep budur. Kutlu ve mübarek kervanın yolcusu olan kardeşlerimize sunmamız gereken bir nasihat olduğu bilinciyle hislerimizi aktaracağız. Amele dökmediğimizi yazmayacağız. Zira ne bir okuyucu bulabiliriz, ne de yazdıklarımızın bir etkisi olur.”

Hiç şüphesiz ki insanoğlunun ve cinlerin yaratılış gayesi Allah'a (cc) ibadet etmeleridir. İnsan, hayat serüveninde kulluğunu yerine getirirken bir takım engellere ve imtihanlara maruz kalır. İmtihanlar sünnettullah gereği irili-ufaklı herkese uğrayacaktır. İmtihanlar insanın ya imanını artıracak, ya da ayağını kaydıracaktır. Bu hakikati Allah (cc) şöyle dile getirmektedir:

أَحْسِبِ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

“İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece “İman ettik” demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar?”²

Mü'min bir kul, imtihanlara karşı kendisini her an gözetlemesi gerecektir. İmtihanın nasıl ve nereden geleceği hususunda gafil olmamalıdır. Peki, imtihanları nasıl kazanabiliriz?

İmtihanları kazanabilmemizin tek bir yolu vardır. O da Allah'ın (cc) nusreti/yardımları ile gerçekleşir. Allah'ın yardımı ise Allah'ın dinine yardım edenlere, ihlaslı olanlara ve O'na tevekkül edenleredir.

“And olsun ki, Allah'a yardım edenlere O da yardım eder.”³

Dolayısıyla ayetin mefhumundan da anlaşılacağı üzere Allah'ın dinine yardım etmeyenler ve amellerinde ihlaslı olmayanlar imtihanları başarıyla tamamlamamaktadır.

Allah'ın dinine yardım edenler ahirette muzaffer ve mesrur olabilmeleri için ölüm meleği gelene kadar sebat etmeleri gerecektir. Sebat edilmezse ecir ve mükâfatta elde edilmez. Allah'ın dini bütün batıl dinlerden daha üstündür. Üstün olan bu din, sebat edenlerin ve azmedenlerin sayesinde dünyanın en ücra yerlerine ulaştı. Tarihte bunun örnekleri oldukça çoktur. Enes bin Nadr, Ebu Bekir es-Sıddık, Musab bin Umeyr, Ömer bin Abdulaziz, Ahmed bin Hanbel bunlardan sadece bazılarıdır. Önemli olan hak yolunun lezzetini tatmak... Tadıldığı zaman sebat ve azim daha da artacaktır.

İslam âlemin çok olması bizleri aldatmasın. Dünya'nın 4/1'ni kendilerini İslam'a nispet edenlerden oluşmaktadır. Mesele nispet etmekle gerçekleşmez. Gereğini yapmakla, yani hakiki anlamda İslam'a rücu etmekle ve teslimiyetle gerçekleşir. Bu olduğu zaman sayının az olması, düşmanın ise çok olması o zaman fark etmez. Yüce İslam her yere hükmedecek; kazanan ise İslam erleri olacaktır.

¹ (Ebu Davud)

² (29/Ankebut, 2)

³ (22/Hac, 40)

Şunu da gözden kaçırmamak gerekir ki zafer elde etmek sadece bir yerleri fethetmekten ibaret değildir. Mü'min olarak can vermekte bir zaferdir. Mesela; Ashab-ı Uhdut'un mü'minlere ateşten hendekler kazarak yok etmelerini Kur'an Kerim, kazananların ve kurtuluşa erenlerin mü'minler olduğunu, mağlup olanların ise kâfirlerin olduğunu haber vermektedir. O zaman şehadette bir zaferdir.

Evet, kitabımız yazarı yukarıda değindiğimiz konuları detaylı ayet, hadis ve selefi salihinden örnekler getirerek uzunca anlatmaktadır. Mütercim sade, anlaşılır bir dil ve akıcı bir üslup ile kitabı çevirmiştir.

Kitabı okuyan ve iyi tahlil eden kimse şunları idrak edecektir;

1) İnsanoğlu büyük olsun küçük olsun mutlaka imtihanlara maruz kalacaktır. İmtihan bilincini tekrar gözden geçirmesi gerekmektedir.

2) İnsanoğlu imtihanları geçebilmek için Allah'ın dinine yardım etmesi gerektir. Allah'ın yardımı olmadan hiçbir şey elde edilmeyecektir.

3) İmtihanları başarı ile geçenler cennetteki dereceleri yükselecek, rahmanın sevdiği ve razı olduğu kimselerden olacaktır.

4) Sebat etmek dinin en önemli hususlarından birisidir. Sebat etmek belirli bir zamana sınırlı değildir; bilakis ölüm meleği gelene kadar sebat etmek gerektir.

5) İslam dini, sorumluluk ve azim sahibi olanların sayesinde tüm dünyaya hâkim olacaktır. Bu vasfa haiz olmayanlar İslam dininin yayılmasında bir katkı sağlamayacaktır.

6) Bir şahsın veya cemaatin yenilgiye ve başarısızlığa uğramasının sebeplerinden bir tanesi de günahları basite alınmasından dolayıdır. Uhud savaşında Müslümanların yenilmesinin nedeni ordunun 4/1'ni

oluşturan okçular tepesinin işledikleri masiyetten ötürüydü. Aynı şekilde Huneyn savaşında Müslümanlar bu sefer sayı bakımından düşmandan daha fazlaydılar. Bazı Müslümanlar çokluklarına güvenerek mağlup olmayacaklarına inanmışlardı. Ama savaşın başında Müslümanlar bozguna uğramışlardı. Bunun sebebi ise zaferin Allah'tan geleceğini unutmuşlar çoklukla elde edileceklerini düşünmüşlerdi. Bu hadiselerden de anlaşılacağı üzere bir kimsenin günah işlemesi topluluğu da menfi anlamda etkileyecektir.

7) İslamî davanın içerisinde olanların dinin kendilerine yüklemiş olduğu ağır sorumlulukları yerine getirmeleri için gece namazının önemi büyüktür. Müzzemmil suresinin 1 ile 5. ayetler arasında Allah (cc) Rasulüne gece namazına kalkmasını ve ağır ağır Kur'an okumasını emrettikten sonra 5. ayette bunun sebebini şöyle açıklamıştır:

إِنَّا سَأَلْنَاكَ قَوْلًا ثَقِيلًا

"Doğrusu biz sana, taşıması ağır bir söz vahyedeceğiz."⁴

Zor emanetleri ve sorumlulukları taşımadan önce gece namazı ve Kur'an, mü'mini eğiten bir ameldir. Eğitilmeyen bir kimse ağır emanetleri taşıyamaz.

8) Zor emanetleri yüklenen kimseler emanetlerine sahip çıkmaları için Allah'a (cc) dua etmeleri gerekecektir. Dua, mü'minin silahı ve ibadetin kendisidir. İslam düşmanlarının hilelerinden ve tuzaklarından kendisini koruyan kalkandır. Allah Rasulü, Bedir savaşından önce Allah'tan yardım istemiş ve galip gelmeleri için dua etmiştir. Nuh (as) Allah'a dua ederek kendisi ve iman edenler kurtuldu; kâfirler ise boğuldu. Dua ile Yunus (as) balığın karnından, Eyyub (as) hastalığından, Musa'da (as) Firavun'dan kurtuldu.

⁴ (73/Müzzemmil, 5)

Son olarak ta yazımı yazarın şu sözleri ile bitirmek istiyorum:

Ey Kardeşim! Nefsin sende ancak bir emanettir. Sen onu daha ilk başta iman etmekle Allah Teâla'ya sattın. Karşılığında bakî cennet almak için...Ticaretin mübarek olsun. Artık emaneti sahibine emanet etmek dışında başka bir tercihin yoktur. Ticarete ancak bu şekilde sadık kalırsın.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

*"Ey iman edenler, sizi acı bir azabdan kurtaracak bir ticareti haber vereyim mi? Allah'a ve O'nun Rasulü'ne iman edersiniz, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Bu, sizin için daha hayırlıdır; eğer bilerseniz."*⁵

⁵ (61/Saf, 10-11)

Takva Dergisi'ne
Abone Olun,
Yıllık Abonelik
Fırsatını Kaçırmayın!

Sağlık Alanında Merak Ettiğiniz Sorularınızı
Uzman Kişiler Tarafından Cevaplandırıyoruz!
Sorularınızı Whatsapp Hattımıza Gönderebilirsiniz.

ÖNERİ VE GÖRÜŞLERİNİZ İÇİN

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42

Yıllık Abonelik

KARGO
DAHİL

140 TL

HİCRİ TAKVİM

HAZİRAN 2021

تقوا
Takva

Şevval 1442

Zilkade 1442

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
	1 20	2 21	3 22	4 23	5 24	6 25
7 26	8 27	9 28	10 29	11 1	12 2	13 3
14 4	15 5	16 6	17 7	18 8	19 9	20 10
21 11	22 12	23 13	24 14	25 15	26 16	27 17
28 18	29 19	30 20				

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا
وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ

TÂĞÛT'A
KULLUK ETMEKTEN KAÇINAN
VE İÇTENLİKLE ALLAH'A YÖNELENLER
İÇİN MÜJDE VARDIR.
O HÂLDE, KULLARIMI MÜJDELE!

ZÜMER 17

ABONELİK İÇİN

✉ bilgi@takvadergisi.org ☎ 0552 322 94 00